

Marts 2019

Årsrapport 2018

Klagenævnet for Specialundervisning

Klagenævnet for
Specialundervisning

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: ###-##-#####-##-#

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	INDLEDNING	4
KAPITEL 2	KLAGENÆVNETS VIRKSOMHED	7
	Klagenævnets kompetence	7
	Klagenævnets sammensætning	8
	Sagsgangen i en klagesag	9
KAPITEL 3	KLAGESAGER I 2018	13
	Modtagne klager	13
	Afsluttede sager	14
	Realitetsbehandlede sager	18
	Sagsbehandlingstid	21
KAPITEL 4	UDVALGTE EMNER	23
	Folkeskoleområdet	23
	STU-området	36
KAPITEL 5	KLAGER PÅ FOLKESKOLEOMRÅDET	42
	Klageårsager	42
	Afsluttede folkeskolesager	43
	Realitetsbehandlede folkeskolesager	44
	Henvisningsårsager	46
KAPITEL 6	KLAGER PÅ STU-OMRÅDET	48
	Klageårsager	48
	Afsluttede STU-sager	49
	Realitetsbehandlede STU-sager	50
	Henvisningsårsager	51
KAPITEL 7	KLAGER PÅ FØRSKOLEOMRÅDET	52
KAPITEL 8	KLAGER PÅ VOKSENOMRÅDET	53
KAPITEL 9	KOMMUNERNES SAGSBEHANDLING	55
BILAG 1	KOMMUNEOVERSIGT FOLKESKOLESAGER	59
BILAG 2	KOMMUNEOVERSIGT STU-SAGER	63

KAPITEL 1

Indledning

Denne rapport giver et overblik over, hvad Klagenævnet for Specialundervisning har arbejdet med i 2018 og henvender sig til interesseorganisationer, myndigheder og borgere med interesse for området.

Klagenævnet for Specialundervisning behandler klager over kommunale afgørelser om specialundervisning og specialpædagogisk bistand til børn, unge og voksne. Det er uddybet i kapitel 2.

Årsrapporten for 2018 viser, at klagenævnet har modtaget 392 klager. Størstedelen af klagerne er fortsat klager over specialundervisning i folkeskolen, hvor der i 2018 er sket en stigning på 14 pct. i antallet af modtagne klager.

Antallet af modtagne klager vedrørende den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU) og klager på førskole- og voksenområdet ligger på niveau med sidste år.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i klagenævnet er blevet kortere i 2018. I 2017 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på 4 måneder. I 2018 er den faldet til 3,4 måneder.

Klagenævnet for Specialundervisning har behandlet og afgjort flere sager i 2018. Der ses en mindre stigning i antallet af sager, hvor nævnet ikke har ændret kommunens afgørelse. Nævnet har i 2018 været enig i kommunens afgørelse i ca. 58 pct. af de realitetsbehandlede sager. I 2017 var nævnet enig med kommunen i ca. 53 pct. af sagerne.

I folkeskolesagerne ses det ligeledes, at der er sket en stigning gennem de seneste par år i procentdelen af sager, hvor nævnet har været enig i kommunens afgørelse. I 2018 har nævnet været enig og ikke ændret kommunens afgørelse i 63 pct. af folkeskolesagerne. Det er uddybet i kapitel 5.

På STU-området ligger ændringsprocenten på samme niveau som i 2017, når det handler om målgruppevurderinger. I de 46 sager, hvor klagenævnet har taget stilling til kommunens afslag på, at den unge er i målgruppen for en STU, har klagenævnet ændret kommunens afgørelse i 27 af sagerne, svarende til 59 pct. Det er uddybet i kapitel 6.

Denne rapport beskriver også nogle udvalgte emner fra klagenævnets arbejde i 2018 på folkeskole- og ungdomsområdet.

**FLERE KLAGER PÅ
FOLKESKOLE-
OMRÅDET**

**FLERE AFGJORTE
SAGER I 2018**

**NÆVNET ENIG I
FLERE AF KOM-
MUNERNES AF-
GØRELSER**

STIGNING I ANTALLET AF SAGER MED BØRN, DER IKKE ER I SKOLE

Klagenævnet har gennem de seneste år observeret en stigning i sager, hvor barnet ikke er i skole, mens sagen behandles i klagenævnet. Denne stigning ses fortsat i 2018. I 17 pct. af de behandlede folkeskolesager har der været et barn, som ikke har været i skole gennem længere tid. Det har især været børn med en diagnose indenfor autismspektret, der har været repræsenteret i disse sager, se s. 23.

I sagerne på STU-området er det også unge med en diagnose indenfor autismspektret, der oftest ses i sagerne. Læs mere om dette på side 38.

En anden tendens klagenævnet har set i 2018 er, at nogle kommuner ikke anvender muligheden for specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i den almindelige klasse før der visiteres til specialklasse eller specialskole, se s. 27.

Klagenævnet har i 2018 også set flere eksempler på sager, hvor elever, der ikke trives i skolen, får nedsat timetal i form af enten kortere skoledage eller ugentlige fridage, uden at der er taget stilling til, om specialundervisning ville kunne afhjælpe elevens vanskeligheder i undervisningen, se s. 30.

Årsrapporten viser, at der i 41 pct. af de behandlede sager har været fejl i kommunernes sagsbehandling. Den formelle fejl, der oftest forekommer, er en utilstrækkelig eller manglende begrundelse til borgeren i kommunernes afgørelser. Disse har udgjort 37 pct. af de formelle fejl.

I 2018 har klagenævnet offentliggjort fire nye k-meddelelser. K-meddelelser vejleder om centrale problemstillinger og beskriver nævnets praksis. Klagenævnet har udgivet følgende K-meddelelser i maj 2018:

K-MEDDELELSER I 2018

- K-meddelelse nr. 43 om klagenævnets vurdering af STU-forløbets varighed.
 - K-meddelelse nr. 44 om klagenævnets kompetencer i førskolesager.
 - K-meddelelse nr. 45 om genvurderingsfristen i førskolesager.
 - K-meddelelse nr. 46 om klagenævnets kompetence i voksensager.
-

Yderligere information

På <https://ast.dk/naevn/klagenaevnet-for-specialundervisning> kan man læse mere om Klagenævnet for Specialundervisning. Her kan man finde K-meddelelserne, de tidligere årsrapporter og oplysninger om klagenævnets arbejde, skabeloner m.m. Her kan interesserede også finde forældrevejledningen om specialundervisning til elever i folkeskolen, som klagenævnet har udgivet.

KAPITEL 2

Klagenævnets virksomhed

Klagenævnet kan træffe afgørelser i klagesager om specialundervisning til elever i folkeskolen. Det gælder elever, der har behov for undervisning i specialskole eller specialklasse og elever med behov for støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i almenklassen.

Klagenævnet kan desuden træffe afgørelser i klagesager om den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU) til unge med særlige behov, klager over regionale specialpædagogiske tilbud til førskolebørn og klager over retlige spørgsmål om specialundervisning for voksne. Se henholdsvis kapitel 5, 6, 7 og 8 for en uddybende beskrivelse af de fire sagsområder.

KLAGENÆVNETS KOMPETENCE

Regelgrundlaget for klagenævnets virksomhed er fastlagt i en række love og bekendtgørelser. Dette regelgrundlag er nærmere beskrevet nedenfor.

§

REGELGRUNDLAG FOR KLAGENÆVNETS VIRKSOMHED I 2018

Folke- og førskoleområdet

- Folkeskoleloven: Lovbekendtgørelse nr. 1510 af 14. december 2017 om folkeskolen.
- Specialundervisningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.
- Bekendtgørelse nr. 702 af 23. juni 2014 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.
- Bekendtgørelse nr. 999 af 15. september 2014 om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Ungdomsområdet

- STU-loven: Lovbekendtgørelse nr. 783 af 15. juni 2015 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.
- Bekendtgørelse nr. 739 af 3. juni 2016 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Voksenområdet

- Lovbekendtgørelse nr. 787 af 15. juni 2015 om specialundervisning for voksne.
- Bekendtgørelse nr. 378 af 28. april 2006 om specialundervisning for voksne.

Klagenævnets forretningsorden

- Bekendtgørelse nr. 998 af 15. september 2014 om forretningsorden for Klagenævnet for Specialundervisning.

KLAGENÆVNETS SAMMENSÆTNING

Klagenævnet er sammensat af en formand og fire nævnsmedlemmer. Medlemmerne som udpeges af undervisningsministeren efter indstilling fra Kommunernes Landsforening (KL) og Danske Handicaporganisationer (DH). Der udpeges to medlemmer fra hver organisation.

KL kan udpege en sagkyndig rådgiver, der deltager i klagenævnets møder uden stemmeret. Medlemmerne er udpeget for en fireårig periode.¹ Klagenævnets medlemmer har været ud-

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1510 af 14. december 2017 om folkeskolen § 51 a, stk. 1 og 2.

peget fra den 1. januar 2015, og der er derfor udpeget nye medlemmer fra den 1. januar 2019.

KLAGENÆVNETS SAMMENSÆTNING I 2018

Klagenævnets medlemmer:

- Ankechef Cathrine Due Billing (formand)
- Lene Hatt (KL)
- Peter Lillebæk Jensen (KL)
- Dorrit Anette Christensen (DH)
- Karl-Åge Andreasen (DH)

Charlotte Djuraas Lund er udpeget som særlig sagkyndig for KL.

Stedfortrædere for medlemmerne er:

- Afdelingschef Merete Pantmann (stedfortræder for formanden)
- Kim Lykke Jensen (KL)
- Birthe Andersen (KL)
- Brian Pedersen (DH)
- Peter Krarup Halager Nielsen (DH)

Der er knyttet juridisk og faglig sekretariatsbistand til klagenævnet. Sekretariatet forbereder klagesagerne inden nævnets behandling. Der er tre jurister, to faglige konsulenter med pædagogisk-psykologisk baggrund og en studentermedhjælper i sekretariatet.

Sekretariatet er placeret i Ankestyrelsen. Klagenævnet for Specialundervisning er en uafhængig klageinstans og dermed uafhængigt af Ankestyrelsen og undervisningsministeren ved de enkelte sagers behandling og afgørelse.

SAGSGANGEN I EN KLAGESAG

Når en sag modtages i Klagenævnet for Specialundervisning bliver den gennemgået af en jurist fra sekretariatet, som vurderer, om klagenævnet har kompetence til at behandle sagen.

I klagenævnet skelnes der mellem afsluttede sager og realitetsbehandlede sager. Samtlige sager, der oprettes i Klagenævnet for Specialundervisning, bliver afsluttet, men det er ikke alle sager, der bliver realitetsbehandlet.

Klagenævnet har haft 12 nævns- møder i 2018

EN SAG ER AFSLUTTET NÅR:

- Klagenævnet har afvist sagen (fx pga. manglende kompetence).
- Klagenævnet har henvist til anden myndighed.
- Borgeren trækker klagen.
- Klagenævnet har behandlet sagen og truffet afgørelse (realitetsbehandlet).

EN SAG ER REALITETSBEHANDLET NÅR:

- Klagenævnet har behandlet sagen på et nævnsmøde og truffet afgørelse om ændring af kommunens afgørelse.
- Klagenævnet har behandlet sagen på et nævnsmøde og truffet afgørelse om ikke at ændre kommunens afgørelse (stadfæstelse).
- Klagenævnet har hjemvist kommunens afgørelse til ny behandling og afgørelse i kommunen, fx hvis kommunen har truffet afgørelse på et utilstrækkeligt grundlag.

Klagenævnet har haft 12 nævns møder i 2018. Inden en sag behandles af nævnet, forbereder sekretariatet sagen. Sekretariatet sørger for, at alle relevante oplysninger i sagen er indhentet fra kommunen/skolen og klager. En jurist gennemgår sagen og fagkonsulenten udarbejder en faglig indstilling til sagen.

Nævnet behandler sagen på førstkommende nævns møde, hvor nævnets medlemmer gennemgår alle sagens dokumenter, alle kommentarer og den faglige konsultants indstilling til sagen. Nævnet træffer derefter afgørelse. Afgørelsen sendes efterfølgende ud til klager, kommune og eventuelt skoleleder (hvis skolelederen har truffet afgørelse). Afgørelsen er bindende for kommunen og skolelederen.

En klager kan altid indsende oplysninger under klagesagens behandling. Nævnet har pligt til at inddrage oplysningerne i behandlingen af sagen, også selvom kommunen ikke har været bekendt med oplysningerne i deres behandling af sagen. Kommunen er ikke part i klagesagen i klagenævnet. Det er derfor heller ikke muligt for kommunen at trække en klage tilbage.

Nedenfor er sagsgangene på klagenævnets forskellige sagsområder gennemgået.

Specialpædagogisk bistand og specialundervisning på førskole- og folkeskoleområdet

I sager om specialundervisning til folkeskoleelever og specialpædagogisk bistand til førskolebørn (regionale tilbud) skal en klage over kommunens/skolens afgørelse indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, inden der er gået fire uger. Kommunen/skolen har herefter fire uger til at genvurdere afgørelsen.

Hvis kommunen fastholder sin afgørelse, skal kommunen sende klagen og sagens oplysninger til sekretariatet. Hvis sekretariatet ikke har modtaget alle relevante oplysninger i sagen, bliver kommunen bedt om at sende de manglende oplysninger.

Når sekretariatet har modtaget oplysningerne, får forældrene oplysningerne i sagen og mulighed for at komme med bemærkninger til sagen (partshøring).

En faglig konsulent og en jurist gennemgår sagen, som bliver forelagt for klagenævnet med en indstilling til afgørelse. Klagenævnet behandler herefter sagen på et møde og træffer afgørelse.

Klagenævnets afgørelser gælder for det skoleår, som kommunens afgørelse handler om.

Den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse – STU

En klage vedrørende den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse skal indgives direkte til klagenævnet. Der er i disse sager ikke nogen klagefrist.

Der bliver sendt en høring til kommunen, når klagenævnet modtager en klage. Kommunen bliver ved høringen bedt om at sende sagens oplysninger til sekretariatet sammen med en udtalelse, der forholder sig til den unges/partsrepræsentantens konkrete klagepunkter og beskriver kommunens sagsbehandling.

Når sagens oplysninger og udtalelsen er modtaget, undersøger sekretariatet, om alle relevante oplysninger er vedlagt, og om der er behov for at indhente yderligere oplysninger fra kommunen. Når alle relevante dokumenter er på sagen, bliver sagen sendt til den unge/partsrepræsentanten, for at den unge/partsrepræsentanten får mulighed for at kommentere på sagens oplysninger (partshøring).

En faglig konsulent og en jurist gennemgår sagen, som bliver forelagt for klagenævnet med en indstilling til afgørelse. Klagenævnet behandler herefter sagen på et møde og træffer afgørelse.

Specialundervisning for voksne

En klage over afgørelse om specialundervisning for voksne skal også indgives direkte til klagenævnet. Klagen skal indgives senest fire uger efter modtagelsen af kommunens afgørelse.

Ved modtagelse af en klage over specialundervisning for voksne bliver kommunen bedt om en udtalelse og om at sende sagens oplysninger til sekretariatet. Når alle relevante oplysninger er modtaget, bliver de sendt i partshøring hos borgeren.

Når der er sket partshøring, behandler en jurist sagen, som derefter forelægges klagenævnets formand, der efter bemyndigelse fra nævnet træffer afgørelse i sagen. Sagen behandles ikke på et møde, da der ikke er tale om en faglig, men alene en juridisk vurdering.

Klagenævnet kan i sager om specialundervisning for voksne kun tage stilling til retlige spørgsmål, fx om kommunen har anvendt saglige hensyn ved sin skønsudøvelse, og om afgørelsen er begrundet.

Klagenævnet kan ikke tage stilling til, om borgeren skal have specialundervisning eller ej, eller om indholdet af tilbuddet kan tilgodese borgeren.

KAPITEL 3

Klagesager i 2018

Dette kapitel handler om alle sager, der er modtaget og afsluttet i Klagenævnet for Specialundervisning i 2018. Der gives et overblik over antallet af modtagne klager, afsluttede klagesager, realitetsbehandlede klagesager og sagsbehandlingstid.

Kapitel 5 handler udelukkende om klagesagerne på folkeskoleområdet, og kapitel 6 handler udelukkende om klagesagerne i forhold til den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse – STU.

MODTAGNE KLAGER

I 2018 har Klagenævnet for Specialundervisning modtaget 392 klager. Det er en lille stigning i forhold til 2017, hvor klagenævnet modtog 356 klager. I tabellen herunder ses det, at stigningen af modtagne klager er på folkeskoleområdet. Der har klagenævnet modtaget 35 klager mere end i 2017, svarende til en stigning på 14 pct.

På ungdomsområdet og voksenområdet ligger antallet af sager på niveau med sidste år.

TABEL 3.1 FORDELING AF MODTAGNE KLAGER INDEN FOR KLAGENÆVNETS SAGSOMRÅDER

Klagenævnets sagsområder	2016	2017	2018
Folkeskoleklagesager	246	250	285
Ungdomsklagesager	105	86	90
Voksenklagesager	12	17	16
Førskoleklagesager	2	3	1
I alt	365	356	392

Det fremgår af tabel 3.1, at klagenævnet modtager ganske få førskoleklager. Det er alene de regionale tilbud på førskoleområdet, hvor der er klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning. Klager over kommunale tilbud på førskoleområdet ligger udenfor klagenævnets kompetenceområde.

Det er en generel tendens, at klagenævnet modtager flest klager i foråret og først på sommeren. En forklaring på dette kan være en sammenhæng med, hvornår på året visitationen til specialundervisning finder sted i kommunerne.

**384 AFSLUTTEDE
SAGER I 2018**

AFSLUTTEDE SAGER

I 2018 har klagenævnet afsluttet 384 klagesager. Antallet af modtagne og afsluttede sager på et år er ikke det samme, da sager modtaget sidst på året først bliver afsluttet i det ny år. I 2017 blev der afsluttet 354 klagesager.

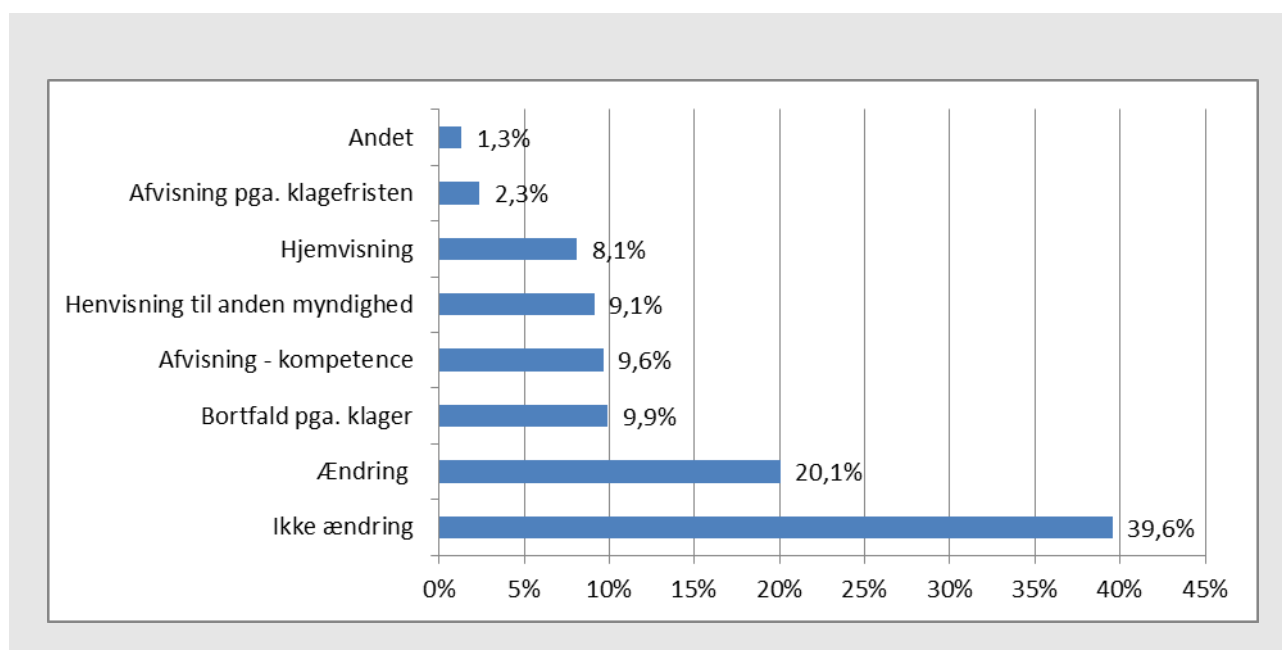
De afsluttede sager udgør alle sager, der er blevet modtaget og oprettet i klagenævnet og omfatter derfor også de sager, der ikke er blevet behandlet på nævnsmøde.

EN SAG ER AFSLUTTET NÅR:

- Klagenævnet har afvist sagen (fx pga. manglende kompetence).
- Klagenævnet har henvist til anden myndighed.
- Borgeren trækker klagen.
- Klagenævnet har behandlet sagen og truffet afgørelse (realitetsbehandlet).

I figuren herunder ses udfaldet af de afsluttede klagesager. Figuren viser således både de sager, der fx er blevet afvist, fordi nævnet ikke har kompetence til at behandle klagen, de der er blevet henvist til anden myndighed og de sager, der er blevet realitetsbehandlet med enten ændring, ikke ændring eller hjemvisning som resultat.

FIGUR 3.1 UDFALDET AF ALLE AFSLUTTEDE SAGER I 2018

Ikke ændring

I knap 40 pct. af de afsluttede sager, har klagenævnet været enig med kommunen og har ikke ændret kommunens afgørelse. Der er tale om en stigning på 3 pct. point i forhold til 2017, hvor klagenævnet var enig med kommunen i 37 pct. af de afsluttede sager. Se mere i afsnittet om realitetsbehandlede sager.

Ændring

I 20 pct. af de afsluttede sager, har klagenævnet ændret kommunens afgørelse. Der er tale om et fald på 5 pct. point i forhold til 2017, hvor klagenævnet ændrede kommunens afgørelse i 25 pct. af sagerne. Se mere i afsnittet om realitetsbehandlede sager.

Hjemvisning

I 8 pct. af de afsluttede sager, har klagenævnet hjemvist sagen til fornyet behandling i kommunerne. Se mere i afsnittet om realitetsbehandlede sager.

Bortfald pga. klager

10 pct. af sagerne er afsluttet med "bortfald pga. klager". Det er tilfælde, hvor borgeren har valgt at trække sin klage tilbage. I de fleste tilfælde skyldes det, at borgeren har fået det ønskede specialundervisningstilbud eller STU-tilbud i kommunen.

Afvisning – kompetence

I knap 10 pct. af de afsluttede sager, har klagenævnet afvist at behandle sagerne, da nævnet ikke har haft kompetence til at behandle dem.

Klagenævnets kompetence i folkeskolesagerne følger af folkeskolelovens § 51. Det betyder, at der kan klages over en afgørelse om specialundervisning fra kommunen/skolelederen efter lovens § 20, stk. 2.

PÅ FOLKESKOLEOMRÅDET KAN DER KLAGES OVER:

- specialskole
- specialklasse
- støtte i mindst 9 undervisningstimer á 60 minutter ugentligt i en almen folkeskoleklasse
- anden specialpædagogisk bistand²

Klagenævnet har ikke kompetence til at tage stilling til, om et barn har et behandlingsbehov.

Klagenævnet afviser at behandle en klage på folkeskoleområdet, når den ikke vedrører en afgørelse om specialundervisning. Det drejer sig eksempelvis om klager over afgørelser om transport til og fra skole, indplacering på klassetrin og midlertidig enkeltmandsundervisning. Klagenævnet har ikke kompetence til at tage stilling til, om et barn har et behandlingsbehov. Klagenævnet har heller ikke kompetence til at behandle sager om det frie skolevalg.

² fx undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder samt personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen jf. Specialundervisningsbekendtgørelsen (BEK 693 af 20. juni 2014).

PÅ STU-OMRÅDET KAN DER KLAGES OVER:

- Om den unge tilhører målgruppen
- Om den endelige individuelle uddannelsesplan
- Om hvor stor en andel af det årlige timetal, der for den enkelte unge skal anvendes til praktiske aktiviteter, herunder praktik
- Om den unges anmodning om at afbryde ungdomsuddannelsen
- Om fravigelse af alderskravet i forbindelse med genoptagelse af uddannelsen
- Om kommunens afbrydelse af ungdomsuddannelsen
- Om indholdet af uddannelsen

Klagenævnet afviser at behandle en klage, hvis den ikke vedrører en afgørelse om ovenstående. Det er fx klager over afgørelser om betaling af transport til uddannelsesstedet og afgørelser om botilbud.

Henvisning til anden myndighed

I 9 pct. af de afsluttede sager har klagenævnet henvist en klage til anden myndighed. De 9 pct. dækker over de tilfælde, hvor forældrene i folkeskolesager indsender klagen direkte til klagenævnet. Det følger af folkeskoleloven, at en klage til klagenævnet skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Giver den myndighed, der har truffet afgørelsen, ikke klageren medhold, sender myndigheden sagen videre til klagenævnet.

Forældrene vælger i en række tilfælde at sende klagen direkte til klagenævnet, fordi de ikke kan få en skriftlig afgørelse fra kommunen/skolen.

Når klagenævnet modtager en klage direkte fra forældrene, sendes den tilbage til kommunen/skolen med en anmodning om genvurdering. Sagen bliver derefter afsluttet i klagenævnet. Når kommunen har genvurderet sagen og fortsat ikke giver forældrene medhold, kan forældrene igen sende klagen ind til klagenævnet, som så kan oprette en ny sag og realitetsbehandle klagen.

Afvisning pga. klagefristen

I lidt over 2 pct. af de afsluttede sager har klagenævnet afvist at behandle klagen, da klagen var indgivet for sent til skolen/kommunen. I folkeskolesager er klagefristen 4 uger fra dagen, hvor afgørelsen modtages af forældrene. Ved brug af digital post antager klagenævnet, at afgørelsen er kommet frem samme dag, som den er sendt. Klagefristen udløber samme ugedag, som afgørelsen er kommet frem. Det vil sige, at hvis afgørelsen kommer frem en onsdag, så udløber klagefristen om onsdagen 4 uger senere.

Hvis en klage ikke er indgivet inden for klagefristen på 4 uger, skal skolen/kommunen straks sende klagen til klagenævnet med angivelse af, at klagefristen ikke er overholdt.

Det er alene klagenævnet, der kan dispensere fra en overskredet klagefrist. Fristen i lovgivningen er absolut, hvilket vil sige, at det som udgangspunkt vil føre til en afvisning af klagen, hvis fristen overskrides. Klagenævnet foretager en konkret vurdering af, om der er noget i sagens oplysninger, der gør, at klagenævnet alligevel bør behandle sagen på trods af, at klagen er indgivet for sent.

Der er ingen klagefrist på STU-området.

REALITETSBEHANDLEDE SAGER

Størstedelen af de afsluttede sager i 2018 er blevet realitetsbehandlet.

**260 REALITETS-
BEHANDLEDE
SAGER I 2018**

EN SAG ER REALITETSBEHANDLET NÅR:

- Klagenævnet har behandlet sagen på et nævnsmøde og truffet afgørelse om ændring af kommunens afgørelse.
- Klagenævnet har behandlet sagen på et nævnsmøde og truffet afgørelse om ikke at ændre kommunens afgørelse (stadfæstelse).
- Klagenævnet har hjemvist kommunens afgørelse til ny behandling og afgørelse i kommunen, fx hvis kommunen har truffet afgørelse på et utilstrækkeligt grundlag.

Af de 384 afsluttede sager har Klagenævnet for Specialundervisning realitetsbehandlet 260 sager i 2018, hvilket svarer til knap 68 pct. Det er en lille stigning i forhold til året før, hvor 247 sager blev realitetsbehandlet.

TABEL 3.2 REALITETSBEHANDLEDE SAGER I PERIODEN 2016-2018

Årstal	2016	2017	2018
Antal realitetsbehandlede sager	203	247	260

Ændring

Klagenævnet har ændret kommunens afgørelse i ca. 30 pct. af de realitetsbehandlede sager, svarende til 77 sager. Dette er et fald i forhold til 2017, hvor klagenævnet ændrede 36 pct. af de realitetsbehandlede sager.

Klagenævnet kan kun ændre kommunens afgørelse om et undervisningstilbud i den almindelige folkeskole til et undervisningstilbud i en specialklasse eller på en specialskole, hvis vægtige faglige grunde taler for det.³

Klagenævnet kan i øvrigt kun ændre kommunens afgørelse om specialundervisning, hvis det vurderes, at et andet specialundervisningstilbud eller inklusion i almen klasse med støtte i klart højere grad imødekommer elevens undervisningsbehov. Klagenævnet kan ikke henvise en elev til specialklasse på en bestemt skole eller til en bestemt specialskole.⁴

På STU-området er der ikke særlige betingelser i lovgivningen i forhold til, om nævnet kan ændre en kommunes vurdering af, om den unge er i målgruppen. Klagenævnets afgørelser er derfor en konkret vurdering af, om den unge vil kunne gennemføre en anden ungdomsuddannelse, eventuelt med støtte.

I de STU-sager, der handler om valg af uddannelsessted, vurderer klagenævnet, om kommunens valg af STU-uddannelsessted kan imødekomme den unges vanskeligheder, behov og interesser og de faglige, personlige og sociale mål, der er opstillet for den unges uddannelsesforløb i uddannelsesplanen.

Ikke ændring (stadfæstelse)

Klagenævnet har været enig i kommunens afgørelse i ca. 58 pct. af de realitetsbehandlede sager, svarende til 152 sager. Der ses en mindre stigning i antallet af sager, hvor nævnet ikke har ændret kommunens afgørelse. I 2017 var nævnet enig

**NÆVNET ENIG I
FLERE AF KOM-
MUNERNES AF-
GØRELSER**

³ Lovbekendtgørelse nr. 1510 af 14. december 2017 om folkeskolen § 51 c, stk. 1.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1510 af 14. december 2017 om folkeskolen § 51 c, stk. 2.

med kommunen i ca. 53 pct. af de realitetsbehandlede sager.

Hjemvisning

Nogle af de realitetsbehandlede sager behandles ikke på nævns møder, men afgøres af formanden for klagenævnet efter bemyndigelse fra nævnet.⁵ Det er fx sager, hvor sagen skal hjemvises til ny behandling og afgørelse i kommunen, fordi sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kan vurdere barnets eller den unges undervisningsbehov.

Klagenævnet har i 2018 hjemvist 12 pct. af de realitetsbehandlede sager til fornyet behandling i kommunerne, svarende til 31 sager fordelt på folkeskole-, STU- og voksenområdet. I 2017 hjemviste klagenævnet knap 11 pct. af de realitetsbehandlede sager.

Det kan være sager, hvor der under klagesagens behandling fremkommer så væsentlige nye oplysninger, at kommunen som første instans bør vurdere sagen igen på baggrund af de nye oplysninger.

Kommunen/skolen skal som forvaltningsmyndigheder oplyse sagen tilstrækkeligt, inden der træffes afgørelse. Det betyder, at hvis kommunen har truffet afgørelse om specialundervisning eller truffet afgørelse om STU-målgruppe eller STU-uddannelsessted på et utilstrækkeligt grundlag, kan klagenævnet være nødsaget til at hjemvise sagen med henblik på, at der sker yderligere undersøgelser og beskrivelser af barnet/den unge.

Et eksempel er folkeskolesager, hvor elevens funktionsniveau og vanskeligheder ikke er beskrevet, og klagenævnet derfor ikke kan vurdere elevens undervisningsbehov. Det kan være tilfældet, hvis der ikke er udarbejdet en pædagogisk-psykologisk vurdering, eller hvis den er flere år gammel.

Et eksempel fra STU-sagerne kan være, hvor der ikke er udarbejdet en uddannelsesplan for den unge, som det kræves i STU-loven. Klagenævnet kan derfor ikke vurdere den unges vanskeligheder, behov, ressourcer, mål og ønsker i forhold til kommunens STU tilbud.

I begge eksempler kan klagenævnet hjemvise sagen. Det betyder, at kommunens afgørelse ophæves, og der skal træffes

UNDERSØGELSES- SPRINCIPPET

Ifølge dette forvaltningsretlige princip skal kommunen/skolen oplyse sagen tilstrækkeligt inden der træffes afgørelse.

⁵ Klagenævnets medlemmer kan bemyndige formanden for klagenævnet til at træffe afgørelse i visse sager, jf. § 9 i forretningsorden for Klagenævnet for Specialundervisning (Bekendtgørelse nr. 998 af 15. september 2014).

en ny afgørelse efter, at de manglende oplysninger er blevet indhentet.

Hjemvisning kan også ske, hvis kommunen i forbindelse med afgørelsen har foretaget en urigtig fortolkning af lovgivningen, og det har haft betydning for udfaldet af afgørelsen. Hvis sagen er tilstrækkeligt oplyst, kan klagenævnet dog oftest reparere på fejlen og træffe afgørelse i sagen.

Ved hjemvisning afsluttes sagen i klagenævnet. Kommunens nye behandling af sagen kan godt føre til samme udfald i afgørelsen, og så kan der klages på ny til klagenævnet.

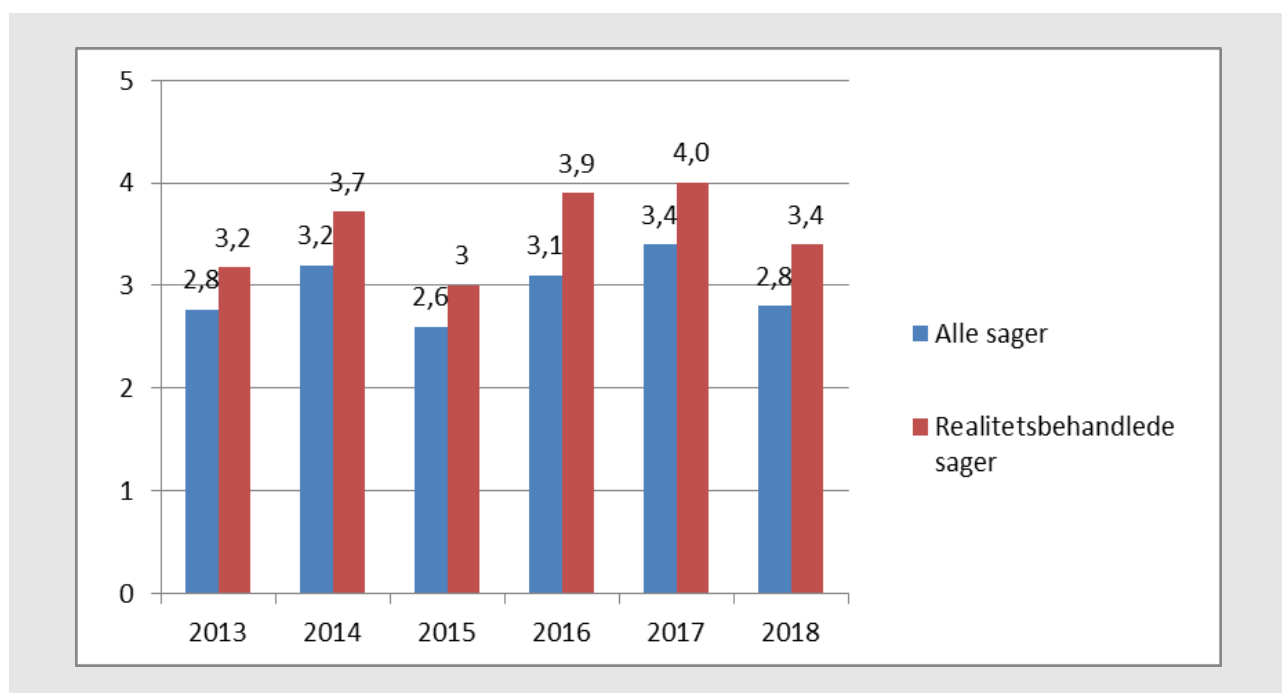
SAGSBEHANDLINGSTID

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for alle sager i 2018 var på 2,8 måneder. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de sager, hvor sagerne har været behandlet på et nævnsmøde eller hjemvist (de realitetsbehandlede sager) faldt i 2018 til 3,4 måneder.

Som det kan ses i figuren herunder, så har sagsbehandlingstiden ligget på omtrent samme niveau de sidste par år. Figuren viser den gennemsnitlige sagsbehandlingstid, hvilket betyder, at behandlingen af en sag i klagenævnet godt kan tage længere tid end de 3,4 måneder, men også kortere tid.

**SAGSBEHANDLINGSTIDEN
FALDT I 2018**

FIGUR 3.2 SAGSBEHANDLINGSTID I PERIODEN 2013-2018 (ANTAL MÅNEDER)

Det er et konstant fokusområde for sekretariatet i klagenævnet at få sagerne forelagt for nævnet så hurtigt som muligt. Sagsbehandlingstiden bliver imidlertid løbende påvirket af antallet af modtagne klager. Desuden påvirker det sagsbehandlingstiden, når der i de enkelte sager mangler oplysninger, eller når sekretariatet må afvente nye oplysninger, som kommunen eller borgeren ønsker indhentet.

De realitetsbehandlede sager har en længere sagsbehandlingstid end de sager, der bliver afsluttet med afvisning på kompetence eller klagefrist eller henvisning til anden myndighed. Det skyldes, at sagsgangen er længere i de sager, som skal behandles og afgøres på et nævnsmøde blandt andet pga. indhentning af oplysninger. De sager, hvor klagen bliver afvist, fx fordi nævnet ikke har kompetence til at behandle sagen, eller fordi klageren trækker sin klage tilbage, bliver ikke behandlet på nævnsmøde. Se kapitel 2 om klagenævnets virksomhed.

Udvalgte emner

Kapitlet handler om udvalgte emner fra klagenævnets arbejde i 2018, hvor nævnet har set nogle problemstillinger, som er gået igen i flere af sagerne.

I dette kapitel bruger vi eksempler for at vise nogle af de forskellige problemstillinger, der har været i sagerne. I den sammenhæng er det vigtigt at gøre opmærksom på, at de anvendte eksempler er forenklede. Selvom problemstillingen i et eksempel kan genkendes og umiddelbart overføres til andre børns situation og problemstilling, er det ikke ensbetydende med, at sagerne får samme resultat. Da alle sager bliver individuelt behandlet, og da mange forskellige faktorer spiller ind i forhold til resultatet af en sag, kan der være forskellige afgørelsesudfald på to sager, der umiddelbart forekommer ens.

FOLKESKOLEOMRÅDET

På folkeskoleområdet har klagenævnet i 2018 udvalgt følgende emner:

- Børn der ikke er i skole
- Inddragelse af barnet
- Støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt
- Nedsat timetal i stedet for specialundervisning
- Ordblindhed
- Hjemvisning

Børn der ikke er i skole

Klagenævnet har gennem de seneste år observeret en stigning i sager, hvor barnet ikke er i skole, mens sagen behandles i klagenævnet. Denne stigning ses fortsat i 2018.

I 2018 realitetsbehandlede klagenævnet i alt 183 sager på folkeskoleområdet. I 31 af sagerne var barnet ikke i skole, mens sagen blev behandlet i klagenævnet. Det svarer til 17 pct. af folkeskolesagerne. Til sammenligning realitetsbehandlede klagenævnet i 2017 i alt 165 sager på folkeskoleområdet. I 24 af sagerne var barnet ikke i skole, mens sagen blev behandlet. Det svarer til 15 pct. af folkeskolesagerne.

Det er især børn med en diagnose indenfor autismspektret, der er repræsenteret i de sager, hvor barnet ikke er i skole. Dette har gjort sig gældende i 15 ud af de 31 sager med langvarigt fravær.

I syv af de 31 sager, er barnets vanskeligheder registreret under kategorien "Andet", hvilket indikerer, at der i sager vedrø-

rende børn, der ikke er i skole, også er en vis usikkerhed omkring, hvad barnets vanskeligheder består i. Barnet kan være under udredning, eller der kan være uenighed om barnets diagnose, men der kan også være tale om børn med flere forskellige vanskeligheder. Eksempelvis kan barnet have en kronisk lidelse kombineret med angst, og derfor er barnets vanskeligheder angivet under "Andet".

Nævnet har i 2018 særligt set to typer af sager med børn, der ikke er i skole og har langvarigt fravær.

Den ene type er sager, hvor barnet er i mistrivsel i en almindelig folkeskoleklasse, og hvor der er enighed om, at barnet skal visiteres til et specialundervisningstilbud, men uenighed om, hvorvidt kommunens tilbud er det rette.

Et eksempel var en elev i 2. klasse, som ikke havde været i skole i mere end et halvt år. Eleven led af en kronisk lidelse og havde indlæringsvanskeligheder. Eleven var ofte indlagt grundet sin sygdom og holdtes ofte hjemme af samme grund.

Skolen beskrev, at elevens udviklingsniveau var forsinket på alle områder, både fagligt og socialt.

Kommunen havde visiteret til et specialklassetilbud på en almen skole med en lille elevgruppe. Kommunen vurderede, at der i det lille tilbud kunne tages de nødvendige hensyn til elevens kroniske lidelse og til elevens undervisningsmæssige behov.

Forældrene ønskede en specialskole, hvor de mente, at man i højere grad kunne tilpasse undervisningen i forhold til elevens behov.

Nævnet vurderede, at elevens særlige behov for tryghed og tæt støtte igennem hele skoledagen kunne tilgodeses i specialklassen, og at eleven således kunne sikres en stabil skolegang. Nævnet ændrede derfor ikke kommunens afgørelse.

Den anden type af sager, der ses i forbindelse med langvarigt fravær, er sager, hvor eleven allerede går i et specialundervisningstilbud, fx en specialklasse. Kommunen re-visiterer barnet til specialklassen, men forældrene mener, at barnets behov ikke tilgodeses i tilbuddet.

Et eksempel var en elev på 8. klassetrin i en specialklasse. Eleven havde store psykiske vanskeligheder. Eleven blev beskrevet med angstsymptomer og adfærdsmæssig og emotionel forstyrrelse i barndom. Gennem de seneste 2,5 år havde eleven haft sin skolegang i specialklassen. Eleven havde ikke haft stabil skolegang i denne periode.

Både skole og hjem var enige om, at det krævede næsten uoverskueligt mange kræfter af eleven at møde op i specialklassen.

Kommunen re-visiterede eleven til nuværende specialklasse.

Forældrene klagede, da de ønskede et andet specialundervisningstilbud til deres barn.

Nævnet vurderede, at kommunens specialklassetilbud ikke kunne imødekomme elevens vanskeligheder og behov i tilstrækkelig grad til, at eleven kunne få en stabil skolegang og være i trivsel og udvikling. Nævnet vurderede, at skole, PPR og forældre i en længere periode havde gjort en massiv indsats for at få eleven ind i en stabil skolegang i specialklassen.

Nævnet vurderede, at kommunen i samarbejde med elevens forældre og relevante fagpersoner måtte finde et nyt specialundervisningstilbud, der i højere grad kunne imødekomme elevens vanskeligheder og behov. Af hensyn til elevens motivation for et kommende skoletilbud, fandt nævnet det yderst relevant, at eleven også blev hørt og inddraget i beslutningsprocessen.

Nævnet pointerer, i sager med børn der ikke er i skole, vigtigheden af, at eleven snarest får hjælp til at komme i skole igen, og at skolen i samarbejde med PPR og familien og evt. eleven lægger en plan for opstart og indkøring.

Klagenævnet ser fortsat, at der – i sager hvor barnet ikke kommer i skole - er et fravær af fagpersoner med viden, om de ofte massive vanskeligheder barnet har. Klagenævnet konstaterer, at der i de sager, nævnet har behandlet, ofte ikke er iværksat en helhedsorienteret indsats i forhold til barnet, der ikke går i skole.

Inddragelse af barnet

Klagenævnet behandler ofte sager, hvor der er et højt konfliktniveau mellem kommunen på den ene side og forældrene på den anden side, og hvor der er stærke holdninger på begge sider til, hvad der vil være bedst for eleven. Det er sjældent, at eleven bliver hørt i de sager, nævnet behandler.

Eleven kan blive hørt i forbindelse med udarbejdelsen af den pædagogisk-psykologiske vurdering. Her kan føres en samtale med en neutral voksen, som professionelt har erfaring med at tale med børn. Det er selv sagt ikke altid muligt at høre eleven, fx pga. alder eller modenhed. Derfor må vurderingen af, hvorvidt eleven skal inddrages, altid bygge på en faglig vurdering af barnets alder og modenhed.

At barnet bør inddrages, kan læses ud af § 3 i "Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand".

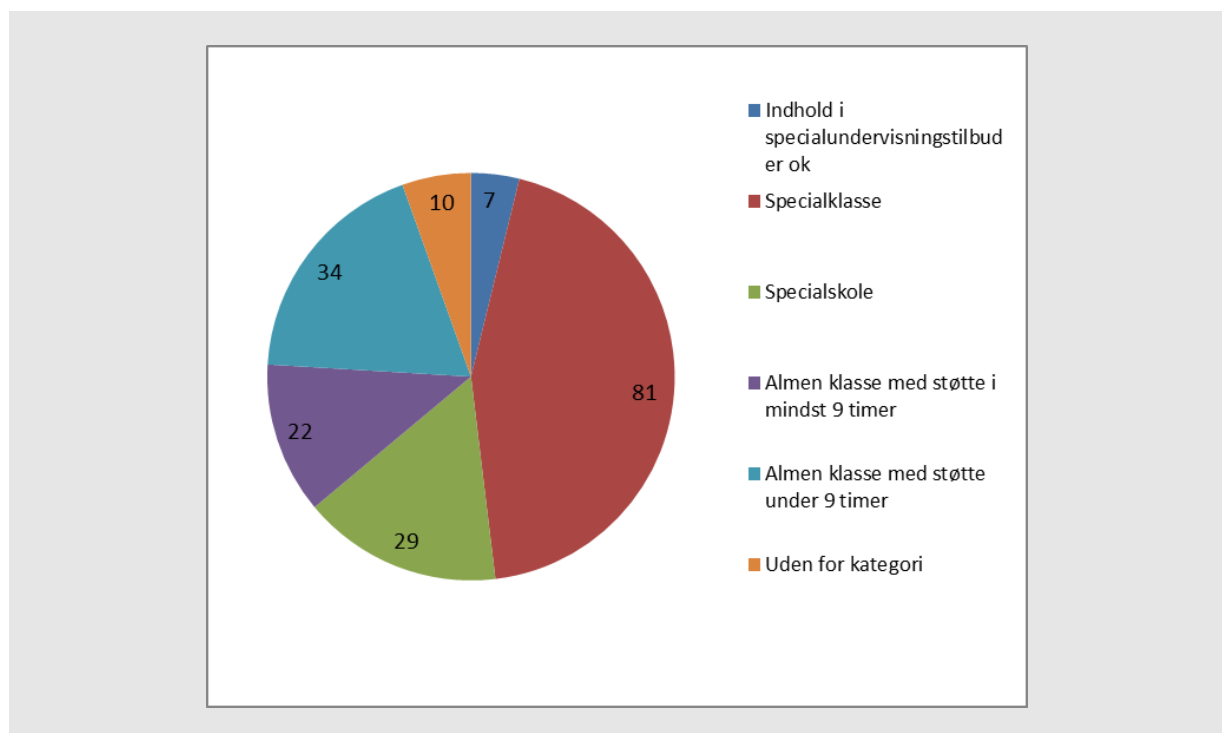
§

§ 3, stk. 2. Den pædagogisk-psykologiske vurdering efter stk. 1, afgives efter samråd med forældrene og eleven.

Støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt

Når klagenævnet behandler en sag, registreres det undervisningstilbud, som kommunen eller skolen har visiteret barnet til. I de 183 realitetsbehandlede folkeskolesager, som nævnet har afgjort i 2018, fordeler kommunens visitation sig som følgende:

FIGUR 4.1 KOMMUNERNES VISITERING I 2018

Af cirkeldiagrammet kan det ses, at kommunerne i 81 sager har visiteret barnet til et specialundervisningstilbud i specialklasse. Samtidig er der i kun 22 sager visiteret til specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

Forud for visitering til specialklasse har barnet ofte modtaget specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i den almindelige klasse, men det vurderes, at barnets udvikling ikke længere kan sikres tilstrækkeligt med denne støtte.

Samtidig har klagenævnet i 2018 set en tendens til, at nogle kommuner ikke anvender muligheden for specialundervisning i form af støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer i den almindelige klasse.

Klagenævnet har i 2018 set flere eksempler på sager, hvor elever, der ikke trives i den almindelige klasse, bliver visiteret til specialklasse og i nogle tilfælde specialskole uden først at se på muligheden for støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer i den almindelige klasse. Som det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsen, så gives den specialpædagogiske bistand fortrinsvis som støtte i den almindelige klasse.

§

ORDNINGEN AF DEN SPECIALPÆDAGOGISKE BISTAND

Specialundervisningsbekendtgørelsen (*BEK 693 af 20. juni 2014*)

§ 8. Den specialpædagogiske bistand gives fortrinsvis som støtte i den almindelige klasse.

Stk. 2. Ved vurderingen af, om eleven skal have støtte i den almindelige klasse, jf. stk. 1, skal der lægges vægt på, om eleven kan have udbytte af undervisningen og kan deltage aktivt i det sociale fællesskab i den almindelige klasse.

Stk. 3. Henvisning til specialklasse eller specialskole forudsætter, at det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i specialklasse eller specialskole.

Det er klagenævnets oplevelse, at forældrene og skolen/kommunen ikke altid er bekendt med muligheden for tilde-
ling af specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervis-
ningstimer ugentligt i den almindelige klasse.

Nævnet ser også sager, hvor det fremgår, at der ikke har været iværksat relevante tiltag og indsatser gennem flere år på trods af, at eleven har haft tydelige vanskeligheder. Det fører til, at eleven nu fremstår med massive vanskeligheder, og at elevens behov ikke kan tilgodeses i almenklassen, selv med specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervisnings-
timer ugentligt.

Et eksempel var en elev i 6. klasse. Elevens samlede kognitive niveau lå under normalområdet for det, der kan forventes for alderen. Eleven havde vanskeligheder med opmærksomhed og koncentration og havde svært ved at planlægge og organisere opgaverne i skolen. Eleven blev beskrevet med et voksende fagligt efterslæb og havde det svært i det sociale fællesskab i klassen. Elevens vanskeligheder havde været tiltagende gennem årene.

Eleven havde ikke været tildelt specialundervisning i form af støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer, men man havde arbejdet med undervisningsdifferencering og supplerende undervisning indenfor rammerne af den almen undervisning. Lærerne havde vurderet, at eleven havde brug for massiv støtte i undervisningen for at kunne indlære.

I 6. klasse vurderede psykologen fra Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, at eleven havde så massive vanskeligheder, at eleven havde behov for støtte i form af et mindre klassemiljø med en tydelig struktur og tæt voksenguidning.

Kommunen visiterede eleven til en specialklasse.

Forældrene ønskede ikke, at deres barn blev visiteret til specialklasse. Forældrene klagede, da de ønskede, at deres barn forblev i nuværende klasse, og blev tildelt specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

Nævnet vurderede, at elevens behov ikke kunne tilgodeses i en almenklasse, heller ikke med tildeling af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt. Det vurderedes, at elevens vanskeligheder var så massive, at der var behov for en særlig pædagogisk og faglige indsats i et mindre miljø med få elever og med mulighed for tæt voksenstøtte og guidning gennem hele skoledagen.

Nævnet vurderede, at elevens behov bedst kunne tilgodeses i en specialklasse tæt på almenmiljøet, således at der var mulighed for inklusion i almenklassen, hvis eleven blev parat til dette.

Nævnets kompetence er at tage stilling til, om det tilbud, kommunen har visiteret til, kan imødekomme barnets behov indlæringsmæssigt. Nævnet kan ikke tage stilling til, om et tidligere undervisningstilbud har været det rette.

Nævnet kan ikke foretage en vurdering af, om en større indsats i den almindelige klasse evt. i form af støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer ville have forbedret barnets muligheder og udvikling. Dog ser nævnet sager, hvor det er tydeligt, at elevens vanskeligheder kunne have været afhjulpet langt tidligere og langt bedre.

Nedsat timetal i stedet for specialundervisning

Nævnet ser også sager, hvor elever, der ikke trives i skolen, får reduceret deres skoleskema, så dagene enten er kortere, eller eleven får ugentlige fridage for bedre at have overskud til at deltage i undervisningen. Det ses, at elevens timetal nedsættes over en længere periode, uden at der er taget stilling til, om muligheden for specialundervisning ville kunne afhjælpe elevens vanskeligheder i undervisningen. Reglerne om nedsættelse af undervisningstiden fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsen.

§

NEDSÆTTELSE AF UNDERVISNINGSTIDEN

Specialundervisningsbekendtgørelsen (*BEK 693 af 20. juni 2014*)

§ 12, stk. 3. Undervisningstiden kan med forældrenes tilslutning nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Et eksempel var en elev i 4. klasse med Aspergers syndrom. Eleven oplevedes med megen kropslig uro og voldsomme reaktioner hjemme. Eleven havde igennem længere tid haft et højt fravær og et reduceret skema. Eleven havde i en periode haft et reduceret skoleskema på 10 undervisningslektioner ugentligt. Eleven endte med at have fuld skolevægring, og der måtte iværksættes undervisning i hjemmet.

Der havde været iværksat forskellige tiltag inden for den almindelige undervisning, men det havde ikke været muligt at få eleven sat op i timetal.

PPR-psykologen vurderede, at det var nødvendigt, at eleven fik et skoletilbud, så eleven kunne lære at komme i skole igen, lære at tage en skolestruktur til sig og lære at blive motiveret for læring og tilegnelse af nye færdigheder.

Kommunen havde visiteret til fortsat skolegang i klassen med støtte indenfor rammerne af den almene undervisning.

Forældrene ønskede et specialundervisningstilbud i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

Nævnet vurderede, at elevens behov ikke kunne tilgodeses inden for den almindelige undervisning, og at eleven derfor skulle tilbydes specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt. Nævnet vurderede, at eleven fremstod med flere gode ressourcer, og at eleven ville kunne profitere af et undervisningstilbud i almenklassen med den tildelte støtte, hvis der blev taget hensyn til elevens behov for struktur, forudsigelighed og støtte i skoledagen.

Når en elevs timetal har været nedsat over en længere periode, kan nævnet i afgørelsen bemærke, at der må laves en plan for, hvordan eleven kan starte op i skole igen, herunder hvordan elevens timetal kan øges med henblik på, at eleven kommer op på fuldt timetal inden for en overskuelig fremtid.

Nævnet har i afgørelsen også mulighed for at bemærke, at PPR og skole må følge elevens trivsel og udvikling tæt, og hvis det ikke lykkedes at få eleven på fuldt timetal indenfor en overskuelig fremtid uden overbelastningsreaktioner til følge, må elevens undervisningsbehov genvurderes.

Ordblindhed

Nævnet ser fortsat sager, hvor elever med svær ordblindhed ikke får relevant støtte i skoledagen. Disse sager er ofte kendetegnet ved, at hverken læsevejleder eller læsekonsulent er inddraget i sagen. Der er ikke udarbejdet en handleplan eller en beskrivelse af, hvordan man målrettet arbejder med og afhjælper elevens ordblindvanskeligheder, som i høj grad præger eleven i skoledagen.

Klagenævnet ser også sager, hvor en elev, der er testet ordblind, får udleveret en it-rygsæk, men at yderligere opfølgning og undervisning i forhold til brugen af it-hjælpemidlerne er mangelfuld. Her ses det, at eleven ikke er tryk i brugen af it-hjælpemidlerne, undervisningsmaterialerne er ikke skannet ind, og it-hjælpemidlerne indgår derfor ikke som en naturlig del af elevens undervisning. Samtidig ses der eksempler på, at elever med ordblindhed har modstand mod at bruge it-hjælpemidlerne i undervisningen. En forklaring på dette kan være, at de ikke vil skille sig ud i forhold til klassekammeraterne og de synes, det er svært, at det bliver tydeligt, at de har brug for hjælpemidler i undervisningen.

Nævnet ser fortsat, at elever med ordblindhed fritages for undervisning, fremfor at der sættes relevant ind i forhold til at støtte eleven i skoledagen.

Et eksempel var en elev i 7. klasse, som var testet ordblind i 3. klasse. Eleven havde vanskeligheder både mundtligt, skriftligt og i læsning. Eleven læste middel 3. klasseniveau og blev beskrevet med faglige vanskeligheder i flere fag.

Skolen beskrev, at eleven var udfordret på de lange skoledage og var fritaget for tyskundervisning. Skolen beskrev, at eleven aldrig bidrog mundtligt i dansktimerne. Ofte forstod eleven ikke teksterne og opgaverne og trak sig. Eleven forsøgte at bidrage i gruppearbejde, men kunne ikke byde relevant ind fagligt.

Skolen skrev, at eleven ikke anvendte de kompenserende hjælpemidler, der var stillet til rådighed i forhold til ordblindhed. Eleven havde aldrig modtaget støtte til sine vanskeligheder, og der var i sagen et fravær af læsevejleder.

Forældrene havde ønsket støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, da eleven trivedes godt socialt i klassen.

Kommunen havde givet afslag på specialundervisning.

Nævnet vurderede, at eleven havde behov for støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer med henblik på, at elevens skoledag i klassen kunne tilrettelægges, så den i langt højere grad kunne imødekomme de særlige behov for støtte og træning, som eleven havde. Nævnets vurdering var, at der med støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer kunne blive tilrettelagt en systematisk træning og nøje tilpasset undervisning, som var nødvendig, hvis eleven skulle have mulighed for at komme ordentligt i gang med sin læse-, skrive- og staveudvikling.

Nævnet vurderede også, at man med de tildelte støttetimer kunne støtte og træne eleven i at oparbejde gode rutiner i brugen af IT-hjælpemidler og sikre, at eleven kunne tilegne sig strategier, som eleven fremadrettet kunne bruge i sin skolegang. Nævnet bemærkede endvidere, at eleven skulle følges tæt af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, kommunens læsekonsulent og skolens læsevejleder. Der skulle løbende følges op på elevens skolefaglige udvikling.

I sager hvor det fremgår, at eleven er fritaget for undervisning, kan nævnet bemærke, at elever, der fritages for fx tysk, skal have anden relevant undervisning i de pågældende timer. Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 3.

§

§ 5, stk. 3. Skolens leder kan efter samråd med en elevs forældre og lærere og efter eventuel inddragelse af Ungdommens Uddannelsesvejledning fritage eleven for tysk eller fransk, jf. § 5, stk. 2, nr. 1, litra e, fra 7. klassetrin, hvis det er til elevens bedste. Elever, der fritages for tysk eller fransk, skal have anden relevant undervisning i de pågældende timer.

Hjemvisning

For at nævnet kan foretage den nødvendige vurdering af barnets behov ved skolegang, er det nødvendigt, at sagen er tilstrækkelig oplyst. Nævnet indhenter ofte yderligere oplysninger i sagerne, men hvis sagen vurderes ikke at kunne oplyses tilstrækkeligt inden for en rimelig periode, hjemvises sagen til fornyet behandling i kommunen.

I 2018 har klagenævnet hjemvist 20 folkeskolesager, svarende til 11 pct. I 2017 hjemviste klagenævnet 13 pct. af sagerne på folkeskoleområdet. De 20 hjemviste folkeskolesager er alle hjemvist på grund af manglende pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV) eller utilstrækkelig pædagogisk-psykologisk vurdering fx hvis vurderingen er flere år gammel.

Et eksempel på en hjemvisning var en elev med generelle indlæringsvanskeligheder. Eleven havde gået i det samme specialundervisningstilbud de seneste 6 år, uden at der var udarbejdet en ny pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV).

Kommunen re-visiterede eleven til det tilbud, eleven allerede gik i, uden at der var udarbejdet en ny PPV.

Forældrene ønskede et andet specialundervisningstilbud, da de oplevede, at deres barn ikke var i trivsel og ikke udviklede sig tilstrækkeligt i det daværende specialtilbud.

Klagenævnet kunne, som sagen var oplyst, ikke foretage en saglig vurdering af, om elevens undervisningsbehov kunne tilgodeses i det tilbud eleven var re-visiteret til. Derfor blev sagen hjemvist.

Når sagen hjemvises pga. manglende PPV, betyder det, at sagen hjemvises til ny behandling, og at kommunen dermed skal afgøre sagen på ny. Kommunen skal, inden den afgør sagen, udarbejde en PPV, der skal indeholde en aktuell beskrivelse af elevens samlede behov i skoledagen.

§

UNDERSØGELSESPRINCIPPET

Inden en myndighed kan træffe afgørelse i en sag, skal sagen forberedes. Der skal tilvejebringes det retsgrundlag og de faktiske oplysninger, som er nødvendige for at træffe en rigtig afgørelse. Det er et grundlæggende princip i forvaltningsretten. Princippet kaldes officialprincippet eller undersøgelsesprincippet.

Formålet med undersøgelsesprincippet er at nå til den materielle rigtige afgørelse. En myndighed må ikke træffe afgørelse på grundlag af et utilstrækkeligt materiale.

Undersøgelsesprincippet er ikke generelt lovfæstet i forvaltningsretten, men er udtryk for en almindelig retsgrundsætning, der kun kan fraviges med lovhjemmel.

Den pædagogisk-psykologiske vurdering skal indeholde en aktuel og grundig beskrivelse af eleven og de ressourcer og vanskeligheder, eleven har. Herunder bør der være en beskrivelse af elevens faglige, personlige og sociale udvikling eller beskrivelse af manglen på samme.

Den pædagogisk-psykologiske vurdering skal forholde sig til de faglige vurderinger og beskrivelser, som er på sagen og inddrage skole, lærere, forældres og evt. elevens udsagn samt resultater fra diverse læseprøver og test.

Den bør herudover beskrive de faglige indsatser, der har været iværksat i klassen og på skolen samt forholde sig til elevens nuværende situation og behov i undervisningstilbuddet.

Endelig bør den pædagogisk-psykologiske vurdering komme med en vurdering af, hvad elevens undervisningsbehov er fremadrettet, og hvorledes man kan sikre elevens faglige og sociale udvikling og trivsel.

STU-OMRÅDET

På STU-området har klagenævnet i 2018 udvalgt følgende emner:

- Ungdomsuddannelsens målgruppe
- Unge med autismespektrumforstyrrelser
- STU-uddannelsesplanen og klagenævnets kompetence

Ungdomsuddannelsens målgruppe

STU lovens formål er at give unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse eventuelt med støtte, en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, hvor den unge opnår sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt samt eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.⁶

Målgruppen er unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov som fx unge med svære bevægelseshandicap, multihandicappede unge, unge med autisme, ADHD eller andre psykiske lidelser og unge med erhvervet hjerneskade.

I 2018 har klagenævnet i alt behandlet 66 klager på STU-området, hvoraf 46 har været klager over kommunens afslag på, om den unge er i målgruppen for at få en STU.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 783 af 15. juni 2015 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 1.

Af de 46 behandlede sager om målgruppe har nævnet ændret 27, da det blev vurderet, at den unge var i målgruppen for en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, STU.

Et eksempel var en ung på 18 år, som boede på et opholdssted. Den unge havde ADHD, og det intellektuelle funktionsniveau var en del under normalområdet. Den unge blev beskrevet med koncentrationsbesvær og manglende realitetssans. Den unge havde ikke afsluttet folkeskolen med en afgangseksamen, og hele skolegangen havde været i specialregi, senest på efterskole. Eleven havde ligeledes gået på produktionsskole, men havde ikke kunnet fungere der.

Partsrepræsentanten klagede, da kommunen havde truffet afgørelse om, at den unge ikke var omfattet af målgruppen for en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse.

Klagenævnet vurderede, at den unge ikke kunne gennemføre en anden ungdomsuddannelse, heller ikke med støtte, og derfor skulle tilbydes en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, STU. Nævnet havde ved vurderingen lagt vægt på, at den unges daglige funktionsniveau lå meget langt fra det, man normalt forventer af en ung på 18 år. Det var vurderingen, at den unge var skrøbelig og havde brug for støtte for at kunne fungere. Det blev endvidere vurderet, at den unge ikke af sig selv kunne tilegne sig de kompetencer og færdigheder, der skulle til for at opnå et selvstændigt voksenliv. Nævnet vurderede, at den unge havde betydelige vanskeligheder på det kognitive, personlige og sociale område, og at den unge havde behov for et uddannelsesmiljø, som kunne tilgode den unges vanskeligheder, og som kunne tage højde for dennes behov for struktur, forudsigelighed og støtte.

Det er ikke en bestemt type af funktionsnedsættelser eller en bestemt diagnose, der er afgørende for, om den unge er i målgruppen til et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb (STU). Derfor må kommunen også i hver enkelt sag foretage en konkret og individuel vurdering af, om den unge er i målgruppen eller ej.

At den unge fx har gode kognitive evner kan heller ikke alene begrunde, at den unge ikke er i målgruppen for en STU. Den unge kan godt have gode kognitive forudsætninger for at indlære, men ikke have evnen til at udnytte disse i et alment uddannelsesforløb på grund af andre vanskeligheder.

Unge med autismspektrumforstyrrelser

I 53 pct. af de realitetsbehandlede sager på STU-området har den unge vanskeligheder inden for autismspektret.

I størstedelen af de sager nævnet behandler på STU- området, har den unge flere vanskeligheder end én, men det har i 2018 ikke været muligt at registrere mere end en diagnose eller vanskelighed. Særligt ses det i de behandlede sager, at de unge med en autismediagnose også ofte lider af angst og depression.

Nævnet foretager en individuel og konkret vurdering i hver enkelt sag, der behandles i nævnet. Nævnet lægger ikke ensidigt vægt på diagnose, men tager udgangspunkt i den unges aktuelle funktionsniveau og behov, og der tages stilling til, om den unge ville kunne gennemføre en ordinær uddannelse, evt. med støtte og mentorordning, inden for rimelig tid.

Et eksempel var en ung med Aspergers syndrom. Den unge havde haft hele sin skolegang i en almen folkeskoleklasse og med støtte indenfor rammerne af den almindelige undervisning. Den unge var i de sidste år af sin skolegang begyndt at få et højt fravær fra skolen og stigende mistrivsel, men formåede at tage folkeskolens afgangseksamen. Den unge reagerede med stress og angstreaktioner i pressede situationer, men kunne godt indgå i kendte og strukturerede undervisningssituationer.

Den unge fik afslag på STU af kommunen.

Nævnet vurderede, at den unge kunne gennemføre en anden ungdomsuddannelse, eventuelt med støtte. Nævnet vurderede, at den unge havde et udviklingspotentiale i almenmiljøet, hvor der skulle være opmærksomhed på og tages hensyn til den unges behov og vanskeligheder i undervisningen suppleret med støtte og eventuel mentorordning. Nævnet vurderede, at den unge havde evner og ressourcer, som betød, at den unge med den rette støtte, opmærksomhed og hensyntagen, havde forudsætninger for at kunne indgå i et ordinært uddannelses-tilbud.

Nævnet kan ikke tage stilling til behandling, men kan fx i afgørelsen bemærke, at den unge må få hjælp til at håndtere sin angst i andet regi.

Et andet eksempel var en ung på 20 år, der havde diagnosen Infantil Autisme og angst i betydelig grad. Den unge blev beskrevet som svært funktionsnedsat på baggrund af sine grundlæggende vanskeligheder.

Der blev beskrevet et højt fravær fra tidligere skole og ligeledes ustabil fremmøde. Der havde været forsøgt virksomhedspraktik og et specielt tilrettelagt forløb for autister med angst. Begge forløb havde den unge ikke kunnet gennemføre.

Den unge havde fået afslag på STU af kommunen.

Nævnet vurderede, at den unges funktionsniveau betød, at den unge ikke kunne gennemføre en ungdomsuddannelse, heller ikke med støtte.

Nævnet vurderede, at den unge havde behov for en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse, således at man kunne sikre, at den unge blev tilbudt et roligt og lille undervisningsmiljø, hvor der kunne tages højde for den unges behov for tryghed, støtte og struktur.

STU-uddannelsesplanen og klagenævnets kompetence

Når en ung tilbydes en STU, skal Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) efterfølgende udarbejde et udkast til en individuel 3-årig uddannelsesplan. UU-vejlederen skal udarbejde uddannelsesplanen i samarbejde med den unge og forældrene eller værgeren, og der skal ved udarbejdelsen af uddannelsesplanen lægges betydelig vægt på den unges og forældrenes eller værgens ønsker med hensyn til tilrettelæggelsen af uddannelsesplanen⁷.

Uddannelsesplanen skal indeholde en beskrivelse af baggrunden for den unges visitation til STU og en beskrivelse af målene for den unges udvikling og udbytte af STU-forløbet. Målene skal være formuleret i forhold til de personlige, sociale og faglige kompetencer, den unge ønsker at tilegne sig, samt de kompetencer, den unge ønsker at tilegne sig gennem praktik.

Uddannelsesplanen skal indeholde en beskrivelse af den unges uddannelsesforløb, herunder de forskellige uddannelseselementer som undervisning, praktiske aktiviteter, træning og

⁷ Bekendtgørelse om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 4, stk. 2.

praktik tilpasset den unge.⁸ Derudover skal planen indeholde forslag til mulige uddannelsessteder, som kan tilgodese den unges mål, behov og ønsker i forhold til en STU.

Kommunalbestyrelsen godkender udkastet til den individuelle uddannelsesplan for den unges STU.⁹ Det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for at indgå aftaler med uddannelsesinstitutioner og andre virksomheder, der leverer uddannelseselementer til ungdomsuddannelsen, og de træffer afgørelse om, hvilket STU-uddannelsessted den unge tilbydes.

Når klagenævnet modtager klager, der handler om STU-uddannelsessted, er det i de tilfælde, hvor kommunen har meddelt, at den unge er omfattet af målgruppen for en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, men ikke har henvist den unge til den uddannelsesinstitution, som den unge har ønsket.

I nogle tilfælde har kommunen ikke begrundet valget af uddannelsessted i afgørelsen, og den unge eller partsrepræsentanten er uforstående overfor kommunens afslag på den unges ønske om STU-uddannelsessted. Det fremgår af kapitel 5 i vejledning om lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, at hvis uddannelsestilbuddet er et andet end det, den unge selv har ønsket, er der tale om en forvaltningsafgørelse, som skal begrundes.¹⁰

Klagenævnet har i 2018 behandlet og afgjort 18 sager vedrørende klage over STU-uddannelsessted. Nævnet har ændret to af de 18 sager, der er blevet behandlet.

Nævnet har ikke kompetence til at henvise til et bestemt STU tilbud.

I sagerne vurderer klagenævnet, om kommunens valg af STU-uddannelsessted kan imødekomme den unges vanskeligheder, behov og interesser og de personlige, sociale, faglige og praktikrelaterede mål, der er opstillet for den unges uddannelsesforløb i uddannelsesplanen. Vurderer nævnet, at tilbuddet ikke kan imødekomme den unge, træffer nævnet afgørelse om, at kommunen skal visitere til et andet STU tilbud, der i højere grad imødekommer den unges behov ved en STU. Nævnet har ikke kompetence til at henvise til et bestemt STU tilbud.

8 Kap. 3 i Vejledning om lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

9 Bekendtgørelse om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 4 stk. 3.

10 Kravene til en forvaltningsretlig begrundelse findes i forvaltningslovens §§ 22 og 24 (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014).

KAPITEL 5

Klager på folkeskoleområdet

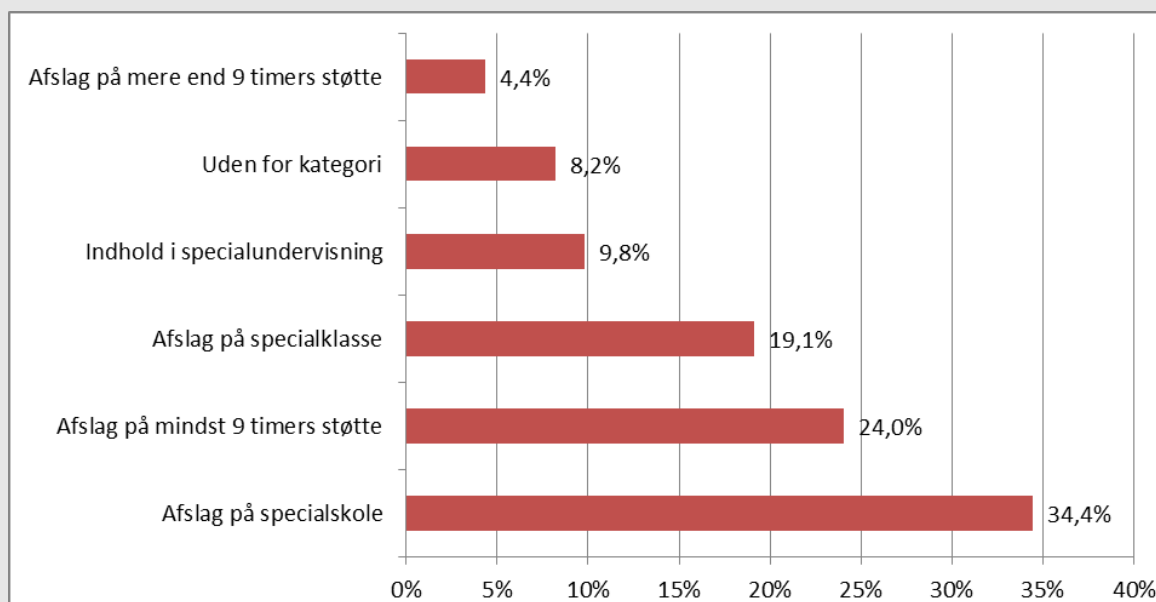
Dette kapitel handler udelukkende om klager på folkeskoleområdet. Klagenævnet kan behandle og træffe afgørelse i klager over afgørelser fra kommunen/skolen om afslag på eller tilbud om specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand for elever i folkeskolen. Det gælder elever, der har behov for undervisning i specialskoler og specialklasser og elever med behov for støtte i mindst 9 undervisningstimer á 60 minutter ugentligt.

KLAGEÅRSAGER

I 2018 har klagenævnet modtaget 285 klager på folkeskoleområdet. Det er en stigning i forhold til 2017, hvor klagenævnet modtog 250 klager.

Når klagenævnet behandler, afgør og afslutter en sag, bliver årsagen til klagen registreret. Nedenstående tabel giver derfor et billede af, hvad klageårsagen på de behandlede sager i 2018 har været.

FIGUR 5.1 KLAGEÅRSAGER PÅ FOLKESKOLEOMRÅDET 2018

Note: Da klagenævnets registrering er blevet ændret, er denne figur mere forenklet end i de foregående årsrapporter. Tallene fra de forskellige år, kan derfor ikke sammenlignes direkte.

I 24 pct. af de behandlede folkeskolesager har klagen handlet om afslag på specialundervisning i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

I ca. 34 pct. af de behandlede folkeskolesager har forældre fået afslag fra kommunen på ønsket om et undervisningstilbud på en specialskole. Se figur 5.1. Det er et lille fald i forhold til sidste års tal på knap 39 pct.

Den næststørste kategori i figuren ovenfor handler om afslag på ønsket om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i form af støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i en almindelig klasse. I 24 pct. af de behandlede folkeskolesager i 2018 har dette været klageårsagen. I 2017 var dette tal på 29 pct.

I 19 pct. af de behandlede folkeskolesager har forældrene fået afslag på ønsket om et undervisningstilbud i en specialklasse. Det er på samme niveau som 2017.

I forhold til 2017 er der sket en stigning i sager, hvor der bliver klaget over indholdet i specialundervisningen. Den ligger i år på knap 10 pct., hvor det var en klageårsag i kun 3 pct. af folkeskolesagerne i 2017.

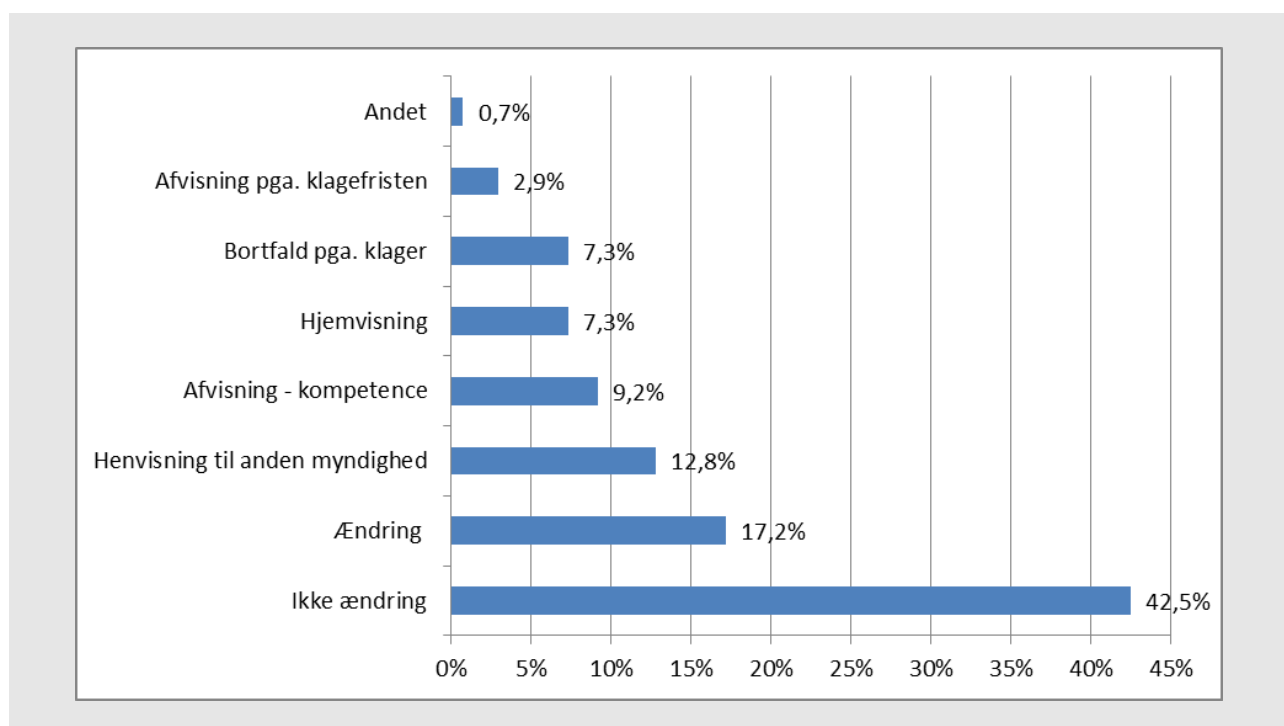
Der er ligeledes sket en stigning i antallet af sager, der efter behandling i klagenævnet registreres som "uden for kategori". Det er ofte sager, hvor forældre ønsker deres barn visiteret til et dagbehandlingstilbud. Klagenævnet kan ikke tage stilling til dagbehandling, men kun behandle den del af sagen der vedrører specialundervisning.

Lidt mere end 4 pct. af klagerne har handlet om afslag på mere end 9 timers støtte. Afslag på mere end 9 timers støtte vedrører sager, hvor kommunen har givet eleven støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt og samtidig givet afslag på en ansøgning om støtte i mere end 9 undervisningstimer ugentligt, fx hvor forældrene har ønsket støtte i mindst 14 undervisningstimer ugentligt.

AFSLUTTEDE FOLKESKOLESAGER

Folkeskolesager er det største sagsområde i Klagenævnet for Specialundervisning. I 2018 har klagenævnet afsluttet 273 sager på folkeskoleområdet. Til sammenligning afsluttede klagenævnet 232 sager i 2017.

FIGUR 5.2 UDFALDET AF ALLE AFSLUTTEDE FOLKESKOLESAGER

Ovenstående figur viser fordelingen af udfaldene på de afsluttede sager på folkeskoleområdet i 2018. Her er der sket en tydelig stigning i kategorien "Henvisning til anden myndighed". I 2017 blev 4 pct. af sagerne henvist til anden myndighed. I 2018 er tallet steget til knap 13 pct. af de afsluttede sager på folkeskoleområdet.

Når en sag afsluttes og udfaldet registreres som "Henvisning til anden myndighed" er det ofte, når klagenævnet har modtaget en direkte klage. Det er klager, hvor kommunen ikke har genvurderet sagen, før den er blevet sendt ind til klagenævnet. Ved klager over specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen skal kommunens/skolens afgørelse først genvurderes, inden klagenævnet kan behandle sagen.

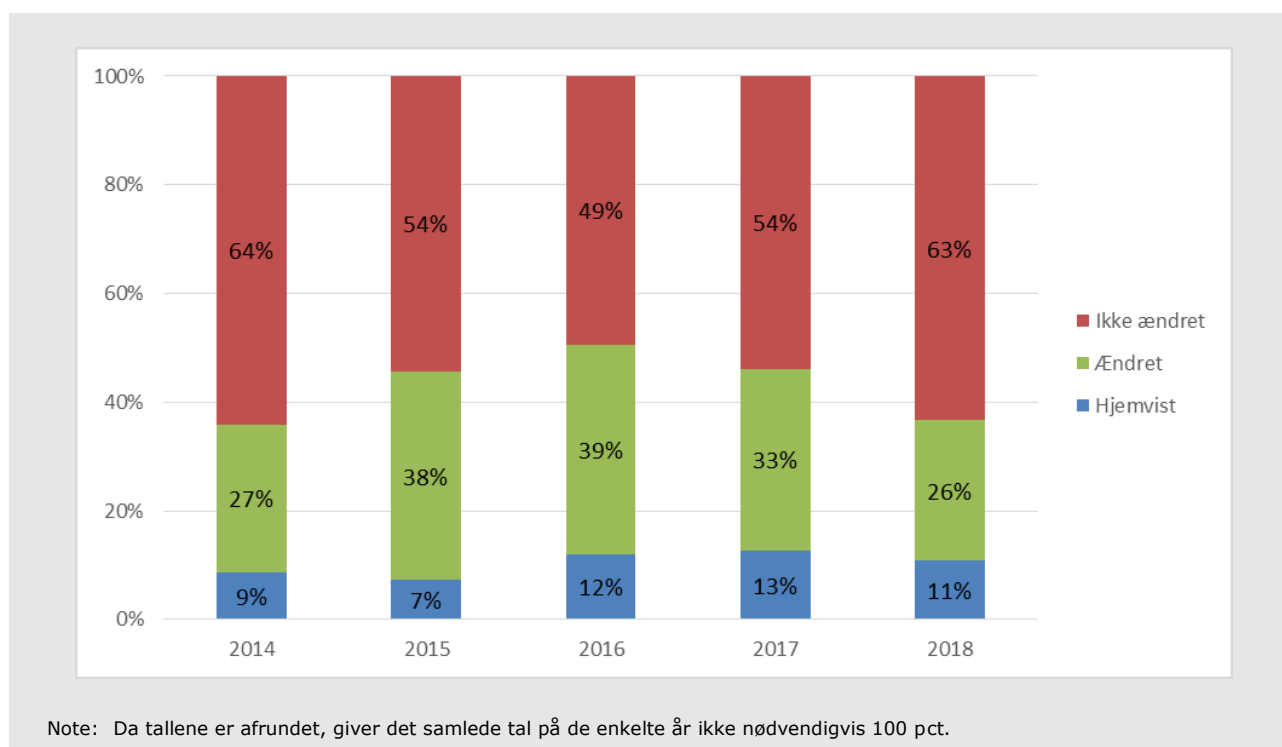
Antallet af sager, hvor klagenævnet har måttet afvise at behandle klagen, fordi den har været uden for klagenævnets kompetenceområde og fx ikke har handlet om specialundervisning, er faldet fra 14 pct. i 2017 til ca. 9 pct. i 2018.

REALITETSBEHANDLEDE FOLKESKOLESAGER

Størstedelen af de afsluttede sager på folkeskoleområdet er blevet realitetsbehandlet i klagenævnet. Af de 273 afsluttede sager på folkeskoleområdet er 183 af sagerne blevet realitetsbehandlet i klagenævnet. Det svarer til 67 pct. af sagerne

I figuren herunder ses det, hvordan udfaldet af de realitetsbehandlede sager har fordelt sig siden 2014.

FIGUR 5.3 UDFALDET AF DE REALITETSBEHANDLEDE FOLKESKOLESAGER I 2014-2018

Klagenævnet har været enig i kommunens afgørelse i 63 pct. af de behandlede folkeskolesager.

I figur 5.3 kan det ses, at nævnet har været enig og ikke ændret kommunens afgørelse i 63 pct. af de realitetsbehandlede sager på folkeskoleområdet, svarende til 116 sager. I figuren ses det også, at der er sket en stigning gennem de seneste par år i andelen af sager, hvor nævnet har været enig i kommunens vurdering. I 2017 var tallet 54 pct. I 2016 var tallet 49 pct.

Tilsvarende har andelen af sager, hvor nævnet har ændret kommunens afgørelse været faldende gennem de seneste år. I 2018 er det i 26 pct. af de behandlede sager, at nævnet har ændret kommunens afgørelse, svarende til 47 sager. I 2017 var tallet 33 pct.

Den procentvise andel af hjemvisninger ud af de samlede realitetsbehandlede sager har ligget på omtrent samme niveau de seneste par år. I 2018 var det 11 pct. af de behandlede sager, der blev hjemvist, svarende til 20 sager. I 2017 var tallet 13 pct.

Ovenstående figur giver et forenklet billede af de behandlede sagers udfald, da det er samtlige behandlede sager på folkeskoleområdet, der indgår, uanset om klageårsagen fx har væ-

ret afslag på specialskole eller afslag på klage over specialundervisningens indhold.

I boksen herunder er der redegjort for, hvor mange procent af sagerne nævnet har ændret fordelt efter klageårsag.

KLAGEÅRSAG OG UDFALD

- I klager over kommunens afslag på ønsket om støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer i den almindelige klasse, har klagenævnet ændret 34 pct. af kommunernes afgørelser.
- I klager over kommunens afslag på ønsket om specialklasse har klagenævnet ændret 31 pct. af kommunernes afgørelser.
- I klager over kommunens afslag på ønsket om specialskole har klagenævnet ændret 22 pct. af kommunernes afgørelser.
- I klager over indholdet i specialundervisningen har klagenævnet ændret 11 pct. af kommunernes afgørelser.

HENVISNINGSÅRSAGER

I de realitetsbehandlede sager registrerer klagenævnet ved en sags afslutning den primære årsag til henvisningen til specialundervisning, hvis det fremgår tydeligt af oplysningerne i sagen. I nogle tilfælde henvises elever til specialundervisning på baggrund af flere årsager. I de tilfælde er det alene den primære henvisningsårsag, der er registreret.

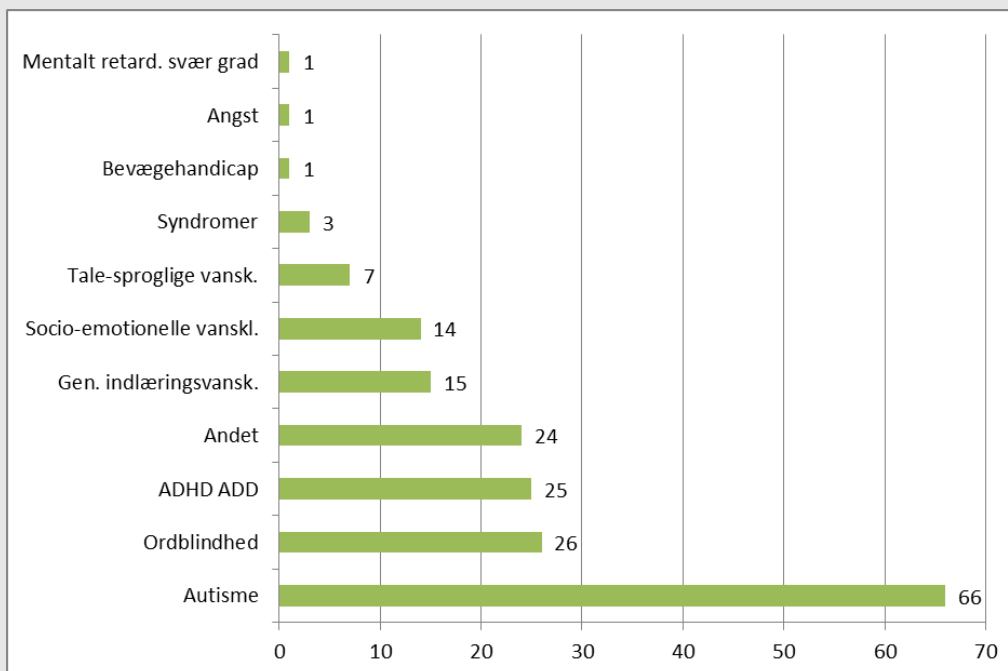
Det forhold, at der er en henvisningsårsag, fx at barnet har fået stillet en diagnose, er ikke ensbetydende med, at barnet har behov for og skal henvises til et specialundervisningstilbud. Klagenævnet forholder sig til barnets samlede vanskeligheder og undervisningsmæssige behov og ikke kun selve henvisningsårsagen.

Når en sag behandles i klagenævnet, bliver der foretaget en individuel helhedsorienteret vurdering af barnets samlede vanskeligheder og undervisningsmæssige behov i forhold til det undervisningstilbud, kommunen/skolen har givet.

I nedenstående figur er de 183 behandlede sager på folkeskoleområdet kategoriseret efter primære henvisningsårsag.

I de fleste af sagerne, 66 sager ud af de 183 behandlede folkeskolesager svarende til 36 pct., har henvisningsårsagen været kategoriseret som autismespektrumforstyrrelse.

FIGUR 5.4 PRIMÆRE HENVISNINGSÅRSAGER PÅ FOLKESKOLEOMRÅDET I 2018

Den næst hyppigste henvisningsårsag har været tilfælde, hvor eleven er ordblind eller har ADHD/ADD. Disse henvisningsårsager har hver udgjort ca. 14 pct. af sagerne.

I 24 af klagenævnets folkeskolesager, svarende til 13 pct., er henvisningsårsagen registreret under kategorien "Andet". Det er sager, hvor det ikke fremgår tydeligt af sagens oplysninger, hvad der er barnets primære vanskelighed. I denne kategori kommer også sager med børn, der har sjældne sygdomme, eller vanskeligheder, der sjældent forekommer i klagenævnets sager.

Klager på STU-området

Dette kapitel handler udelukkende om klager på STU-området. Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov trådte i kraft den 1. august 2007.¹¹ Det er kommunen, der træffer afgørelse om tilbud om ungdomsuddannelse efter denne lov. Kommunens afgørelse om afslag på en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), afslag på et specifikt STU-uddannelsessted eller om indholdet af den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse kan indbringes for klagenævnet.

Lovens formål er at give unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse eventuelt med støtte, en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, hvor den unge opnår sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt samt eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.¹²

Fra den 1. januar 2014 har klagenævnet også haft kompetence til at behandle klager over afbrydelser af ungdomsuddannelsen, genoptagelse af ungdomsuddannelsen og antallet af praktiktimer i ungdomsuddannelsen.¹³

KLAGEÅRSAGER

Klagenævnet har i 2018 modtaget 90 klager om den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse – STU. Det er på niveau med 2017, hvor klagenævnet modtog 86 klager, men det er fald i antallet af klager i forhold til 2016, hvor klagenævnet modtog 105 klager på STU-området.

Når klagenævnet behandler, afgør og afslutter en sag, bliver årsagen til klagen registreret. Der er hovedsageligt to klageårsager, der gør sig gældende på STU-området. Størstedelen af klageårsagerne handler om målgruppevurderinger, hvor kommunen har vurderet, at den unge ikke er i målgruppen til en STU. I 2018 har 46 af de i alt 66 realitetsbehandlede sager handlet om målgruppevurderinger.

I knap en tredjedel af de behandlede klager (18 af de i alt 66 realitetsbehandlede sager) er årsagen til klagen, at den unge

¹¹ Lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Nulgældende lovbekendtgørelse nr. 783 af 15. juni 2015 og bekendtgørelse nr. 739 af 3. juni 2016.

¹² Lovbekendtgørelse nr. 783 af 15. juni 2015 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 1.

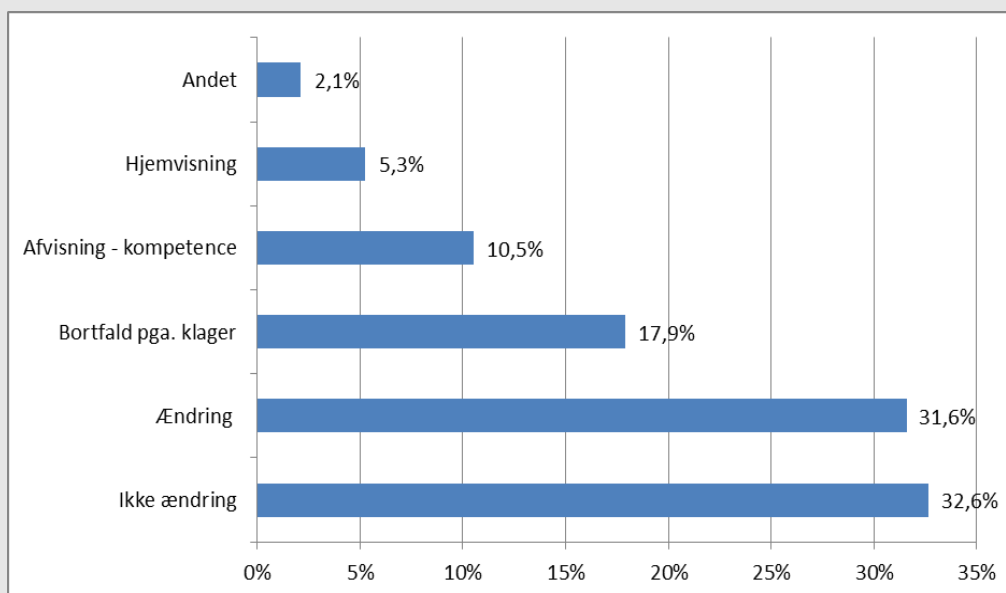
¹³ Lovbekendtgørelse nr. 783 af 15. juni 2015 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 12, stk. 2.

ønsker at gennemføre sin STU på et andet uddannelsessted, end det kommunen har tilbudt.

AFSLUTTEDE STU-SAGER

Klagenævnet har i 2018 afsluttet 95 sager på STU-området. Forklaringen på, at antallet er højere end modtagne sager (90), er, at der i de 95 afsluttede klagesager også indgår sager, hvor klagen blev modtaget i slutningen af 2017, men sagen først blev afsluttet i klagenævnet i 2018. I figur 6.1. kan udfaldet af alle afsluttede sager på STU-området ses.

FIGUR 6.1 UDFALDET AF ALLE AFSLUTTEDE STU-SAGER

Som det ses i figuren er knap 18 pct., svarende til 17 sager, bortfald pga. klager. Det er sager, der bliver afsluttet som følge af, at den unge/partsrepræsentanten har valgt at trække klagen tilbage, før nævnet når at behandle sagen. Det kan bl.a. skyldes, at der efter, at klagenævnet har modtaget klagen, er opnået enighed mellem den unge/partsrepræsentanten og kommunen.

10 af de afsluttede sager (10,5 pct.) er blevet afvist på grund af, at klagenævnet ikke har haft kompetence til at behandle dem. Det er fx klager over afgørelser om betaling af transport til uddannelsesstedet og afgørelser om botilbud.

REALITETSBEHANDLEDE STU-SAGER

Af de 95 afsluttede sager på ungdomsområdet er 66 af dem blevet realitetsbehandlet i klagenævnet, hvor nævnet enten har ændret eller ikke ændret kommunens afgørelse eller hjemvist sagen til ny behandling og afgørelse i kommunen. Figuren nedenfor viser de to hyppigste klageårsager: Afslag på at tilhøre målgruppen til en STU eller afslag på ønsket om et bestemt STU uddannelsessted. Højden på de to søjler er bestemt ud fra antallet af sager med de to klageårsager.

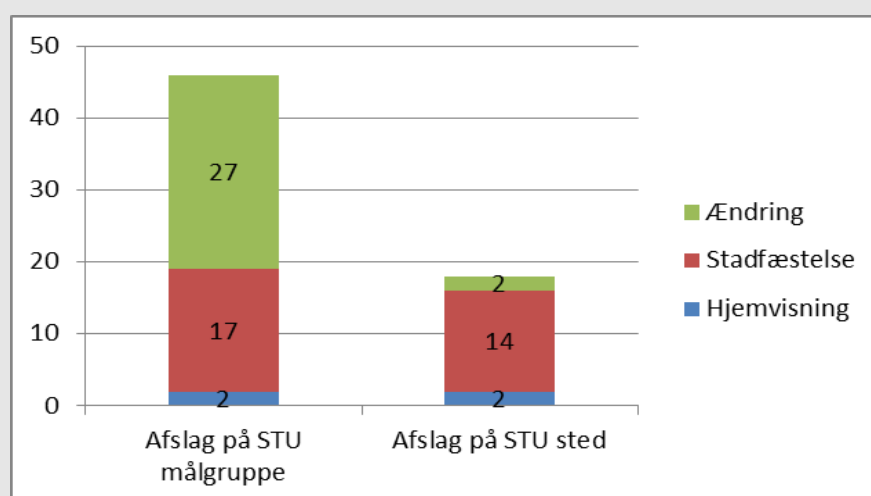
Klagenævnet har ændret kommunens afgørelse i 59 pct. af sagerne om STU-målgruppe.

I figur 6.2 kan det ses, at nævnet har ændret kommunens afgørelse i 27 af de i alt 46 behandlede sager, der har handlet om, hvorvidt den unge vurderes at tilhøre målgruppen. Det svarer til en ændringsprocent på knap 59 pct. i sagerne om målgruppevurderinger. I 17 af de 46 behandlede klager, svarende til 37 pct., har nævnet været enig i kommunens afgørelse om, at den unge ikke tilhørte målgruppen og derfor ikke skulle tilbydes en STU.

I de sager, hvor klageårsagen har handlet om kommunens valg af STU-sted, har nævnet ændret to af de 18 sager, der er blevet behandlet, svarende til 11 pct. I sagerne om valg af STU-sted, har klagenævnet været enig i kommunens afgørelse i 14 ud af de 18 sager, svarende til knap 78 pct.

I to klager, der har handlet om målgruppe, og to klager, der har handlet om STU-sted, har klagenævnet måttet hjemvise sagen til ny behandling og afgørelse i kommunen.

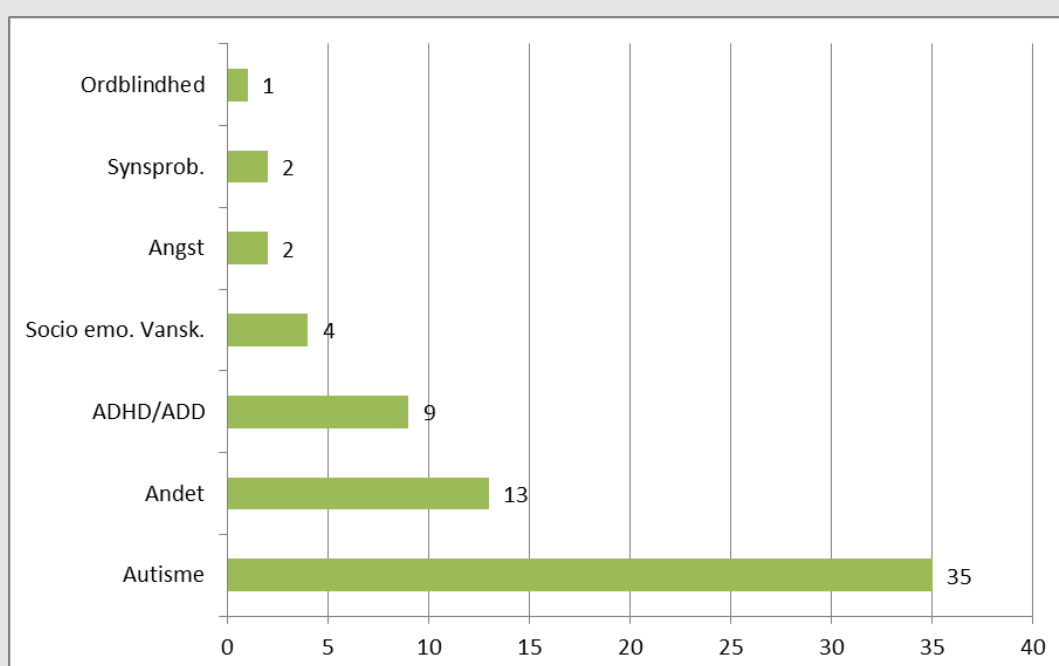
FIGUR 6.2 KLAGEÅRSAG OG UDFALD

HENVISNINGSÅRSAGER

I de realitetsbehandlede sager registrerer klagenævnet ved en sags afslutning den primære årsag til henvisning til STU, hvis det fremgår tydeligt af oplysningerne i sagen. I figuren nedenfor kan det ses, at sager, hvor den unge er udfordret med en autismespektrumforstyrrelse, udgør over halvdelen af henvisningsårsagerne i klagenævnets STU-sager.

FIGUR 6.3 PRIMÆRE HENVISNINGSÅRSAGER PÅ STU-OMRÅDET I 2018

Det er ikke bestemte typer af funktionsnedsættelser eller bestemte diagnoser, der er afgørende for, om den unge er i målgruppen, men kun det faktum, at den unge ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selvom der ydes specialpædagogisk støtte eller anden støtte.¹⁴

¹⁴ Lovbekendtgørelse nr. 783 af 15. juni 2015 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 1, stk. 2.

KAPITEL 7

Klagenævnet kan alene tage stilling til regionale tilbud i førskolesager.

Klager på førskoleområdet

Klagenævnet kan tage stilling til klager over kommunens afgørelse om henvisning eller afslag på henvisning til specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke er begyndt deres skolegang. Klagenævnet har kun kompetence til at behandle en klagesag på dette område, hvis den vedrører et regionalt tilbud. Klagenævnet kan også tage stilling til klager over regionsrådenes afgørelse om det nærmere indhold af den specialpædagogiske bistand for børn i førskolealderen, der er henvist til et af de regionale tilbud.¹⁵

I 2018 har klagenævnet modtaget en klage på førskoleområdet. I 2017 modtog klagenævnet tre klager og i 2016 modtog klagenævnet to klager på førskoleområdet.

Klagenævnet har afvist at behandle alle de modtagne sager, da klagerne ikke vedrørte regionale tilbud.

¹⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1510 af 14. december 2017 om folkeskolen § 51, stk. 3 og 8.

KAPITEL 8

Klager på voksenområdet

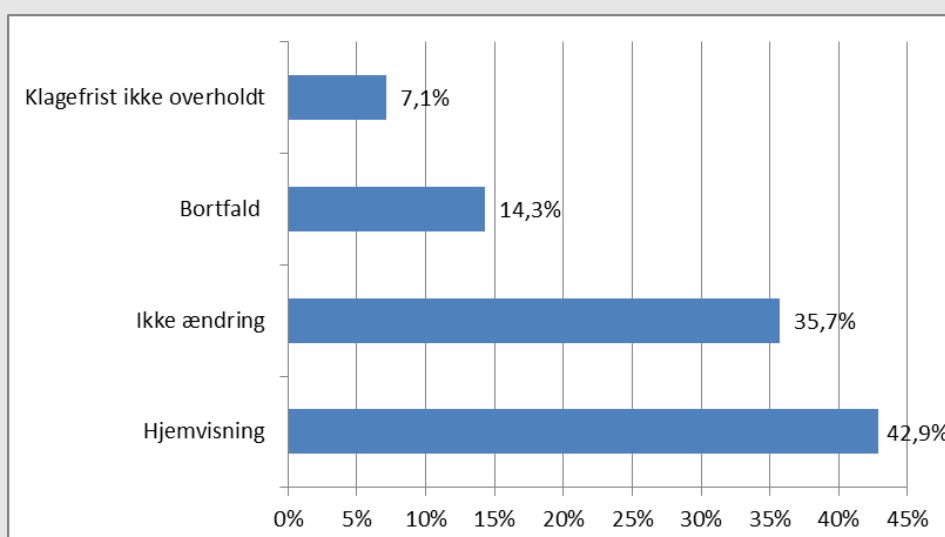
Klagenævnet kan behandle klager over retlige spørgsmål om kommunens afgørelse om kompenserende specialundervisning for voksne.¹⁶ Klagenævnet kan ikke tage stilling til den faglige vurdering i kommunens afgørelse, men alene til om kommunens vurdering af behovet for undervisning er foretaget på baggrund af lovlige (saglige) kriterier, og om forvaltningslovens regler om blandt andet partshøring, begrundelse og klagevejledning er overholdt.

Klagenævnet kan alene tage stilling til retlige spørgsmål i voksensager.

Da klagenævnet alene kan tage stilling til retlige spørgsmål i klagesager om specialundervisning for voksne, kan nævnet kun træffe afgørelse om, at sagen enten skal hjemvises til ny behandling i kommunen som følge af væsentlige retlige mangler, eller at kommunens afgørelse stadfæstes. Klagenævnet kan ikke tage stilling til, om borgeren skal have et specialundervisningstilbud eller ej, eller om det undervisningstilbud, som kommunen tilbyder, er godt nok.

Klagenævnet har modtaget 16 klager om specialundervisning for voksne i 2018. I 2017 modtog klagenævnet 17 klager på voksenområdet.

FIGUR 8.1 UDFALDET AF AFSLUTTEDE VOKSENSAGER

¹⁶ Bekendtgørelse nr. 378 af 28. april 2006 om specialundervisning for voksne § 17, stk. 1.

Klagenævnet har afsluttet 14 klagesager på voksenområdet i 2018. I seks af de 14 klagesager, svarende til 43 pct., har klagenævnet vurderet, at kommunens afgørelse havde så væsentlige retlige mangler, at sagen skulle hjemvises til ny behandling i kommunen.

I fem af sagerne har klagenævnet ikke ændret kommunens afgørelse, svarende til knap 36 pct.

I to sager, svarende til ca. 14 pct. er klagen bortfaldet pga. klager og pga. genoptagelse af sagen i kommunen. Én sag er blevet afvist, da klagefristen ikke har været overholdt.

Kommunernes sagsbehandling

Når klagenævnet behandler klager over kommunernes afgørelser på førskole- og folkeskoleområdet samt ungdoms- og voksenområdet, foretager nævnet også en vurdering af, om kommunen i sin sagsbehandling har overholdt forvaltningsretlige regler og principper om fx partshøring og begrundelse for afgørelsen.

Det er udelukkende i de sager, som klagenævnet realitetsbehandler, at det registreres, om kommunerne har begået fejl i deres sagsbehandling.

Klagenævnet har i 2018 realitetsbehandlet 260 sager. I 107 af disse sager har der været fejl i kommunernes sagsbehandling, svarende til 41 pct.

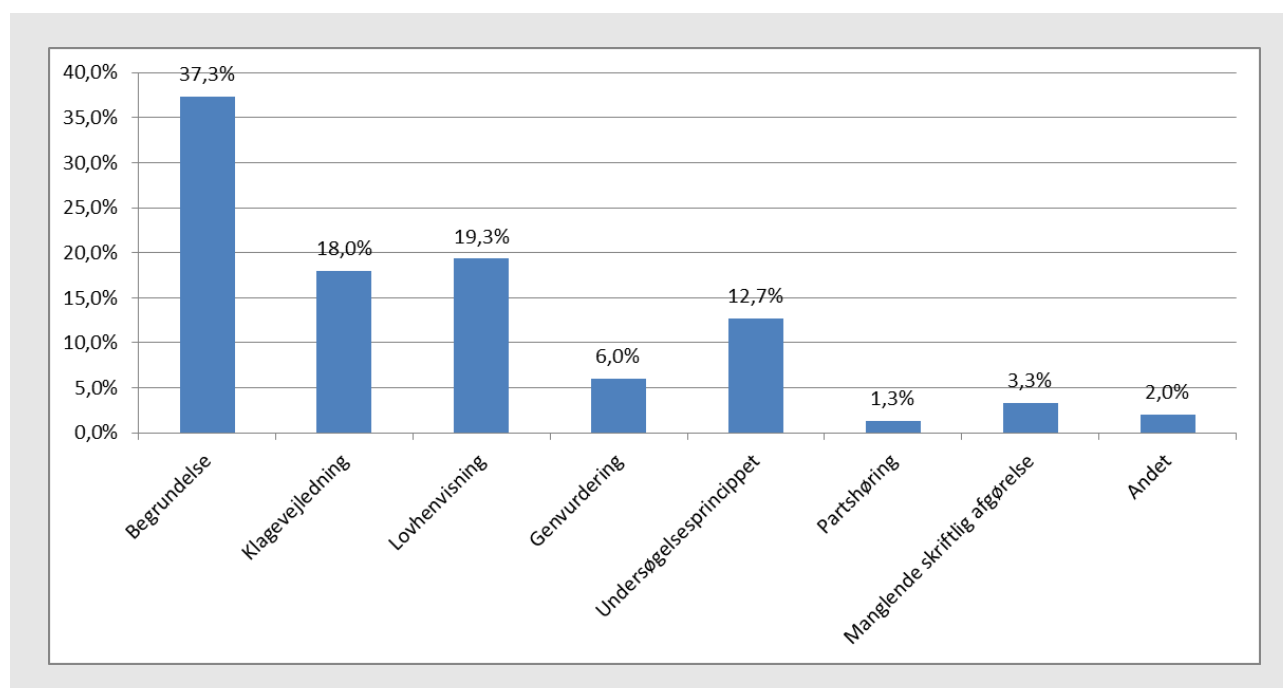
De 41 pct. kan ikke sammenlignes direkte med den procentvise andel af formelle fejl i kommunernes sagsbehandling i de foregående år, da klagenævnet har ændret måden at registrere fejl på. Klagenævnet følger nu Ankestyrelsens retningslinjer i forhold til formulering og registrering af kritik af formelle fejl i kommunernes sagsbehandling.

Klagenævnet formulerer kun kritik til kommunerne ved overtrædelse af garantiforskrifter (fx mangelfuld begrundelse, manglende partshøring eller utilstrækkeligt oplysningsgrundlag) og ved overtrædelse af væsentlige ordensforskrifter (fx manglende eller utilstrækkelig klagevejledning, manglende overholdelse af notatpligten).

Ved overtrædelse af mindre væsentlige ordensforskrifter kan klagenævnet vælge at gøre kommunen opmærksom på fejlen uden at udtale og registrere kritik. Tidligere blev alle overtrædelser af garantiforskrifter og ordensforskrifter registreret.

Der kan være flere formelle fejl i en enkelt sag. Klagenævnet har derfor registreret formelle fejl og givet kritik 150 gange fordelt på de 107 sager.

FIGUR 9.1 OVERSIGT OVER FORMELLE FEJL I 2018

Begrundelse

Den formelle fejl, der oftest forekommer, er en utilstrækkelig eller manglende begrundelse til borgeren i kommunernes afgørelser. Disse har udgjort 37 pct. af de formelle fejl. En skriftlig afgørelse skal indeholde en begrundelse, hvis parten ikke får fuldt ud medhold. Kravene til indholdet af begrundelsen fremgår af forvaltningsloven.

Når der registreres og formuleres kritik i klagenævnets afgørelse i forhold til utilstrækkelig eller manglende begrundelse, skyldes det ofte, at kommunen ikke forklarer, hvad kommunen har lagt vægt på i vurderingen af, om barnet eller den unge har behov for specialundervisning eller er omfattet af målgruppen for unge med særlige behov, hvis der ikke er givet fuldt ud medhold i ansøgningen.

Særligt i ungdomssager, hvor kommunen har meddelt, at den unge er omfattet af målgruppen for en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, men ikke har henvist den unge til den uddannelsesinstitution, som den unge har ønsket, har en del kommuner ikke begrundet, hvorfor den unge ikke har kunnet få medhold i denne del af den unges ansøgning.

Klagevejledning

18 pct. af de formelle fejl har handlet om utilstrækkelig eller manglende klagevejledning i kommunens afgørelse. Reglerne om klagevejledning findes i forvaltningsloven.

Kommunen har fx sat en klagefrist på 4 uger i klagevejledningen til en afgørelse om den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse. Der er ingen klagefrist i disse sager, og kommunens klagevejledning er derfor forkert.¹⁷

Konsekvensen af en manglende eller utilstrækkelig klagevejledning kan blandt andet være, at borgerens retssikkerhed mindskes, når der ikke bliver vejledt korrekt om klageretten.

Lovhenvi sning

Omkring 19 pct. af de formelle fejl har handlet om utilstrækkelig eller manglende lovhenvisning i kommunens afgørelse. Ifølge forvaltningsloven skal der i en afgørelse være henvist til de retsregler afgørelsen er truffet efter.

§

FORVALTNINGSLOVEN

Lovbekendtgørelsen (LBK 433 af 22. april 2014)

- § 19 om *Partshøring*
- § 22, § 23 og § 24 om *Begrundelse m.v.*
- § 25 om *Klagevejledning*

Genvurdering

6 pct. af de formelle fejl har handlet om kommunens genvurdering. Det skyldes i de fleste tilfælde, at kommunen har overskredet genvurderingsfristen på fire uger uden at orientere forældrene om dette.¹⁸

Undersøgelsesprincippet

Knap 13 pct. af de formelle fejl er blevet registreret som fejl i forhold til undersøgelsesprincippet. Det sker, når klagenævnet vurderer, at kommunen ikke har oplyst sagen tilstrækkeligt, inden der er blevet truffet afgørelse.

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 783 af 15. juni 2015 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 12, stk. 2.

¹⁸ Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand nr. 693 af 20. juni 2014 § 21, stk. 2.

Hvis sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst fører det oftest til, at klagenævnet er nødsaget til at hjemvise sagen til fornyet behandling.

Partshøring

Omkring 1 pct. af de formelle fejl har handlet om, at parten (forældrene eller den unge) ikke er blevet partshørt over væsentlige oplysninger i sagen, som har været til ugunst for forældrene eller barnet/den unge.

Manglende skriftlig afgørelse

Ca. 3 pct. af de formelle fejl har handlet om, at afgørelser om specialundervisning eller den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse ikke er blevet meddelt skriftligt. Der gælder et skærpet krav om skriftlighed i førskole-, folkeskole- og STU-sagerne. Forældrene og/eller den unge skal derfor orienteres skriftligt om alle indstillinger og beslutninger om iværksættelse af specialpædagogisk bistand eller ungdomsuddannelse.¹⁹ Dette krav gælder, uanset om forældrenes og/eller den unges ønske om specialundervisning/STU imødekommes.

Andet

De sidste 2 pct. har handlet om anden påtale. Det har været formelle fejl, der ikke har kunnet placeres i de andre kategorier.

AFGØRELSES-SKABELON

På klagenævnets hjemmeside ligger der en skabelon og et eksempel i forhold til afgørelser på folkeskoleområdet, som overholder forvaltningslovens krav til indholdet af en begrundelse og klagevejledning. Skabelonen er lavet som hjælp og inspiration til kommuner og skoleledere, når de skal skrive afgørelser.

Nedenstående link fører direkte til afgørelsesskabelonen.
[Afgørelsesskabelon](#)

¹⁹ Jf. § 4, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

§ 4, stk. 3, § 6, stk. 3, § 9, stk. 2 og § 13, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 739 af 3. juni 2016 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

§ 4, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 999 af 15. september 2014 om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

BILAG 1

Kommuneoversigt folkeskolesager

Folkeskole Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandlede klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Aabenraa Kommune	2	1	1	0	0
Aalborg Kommune	4	2	1	1	0
Aarhus Kommune	17	13	9	4	0
Albertslund Kommune	0	0	0	0	0
Allerød Kommune	5	1	0	1	0
Assens Kommune	2	2	1	0	1
Ballerup Kommune	6	4	2	2	0
Billund Kommune	1	0	0	0	0
Bornholms Regionskom- mune	1	0	0	0	0
Brøndby Kommune	0	0	0	0	0
Brønderslev Kommune	5	5	5	0	0
Dragør Kommune	0	0	0	0	0
Egedal Kommune	4	4	2	2	0
Esbjerg Kommune	1	0	0	0	0
Fanø Kommune	0	0	0	0	0
Faaborg-Midtfyn Kommune	0	0	0	0	0
Favrskov Kommune	2	0	0	0	0
Faxe Kommune	0	0	0	0	0
Fredensborg Kommune	1	1	1	0	0
Fredericia Kommune	1	1	1	0	0
Frederiksberg Kommune	5	3	3	0	0
Frederikshavn Kommune	1	1	1	0	0
Frederikssund Kommune	6	4	3	1	0
Furesø Kommune	2	2	2	0	0
Gentofte Kommune	1	1	0	0	1
Gladsaxe Kommune	7	5	3	1	1
Glostrup Kommune	4	4	1	3	0
Greve Kommune	4	3	3	0	0
Gribskov Kommune	0	0	0	0	0

Folkeskole Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandlede klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Guldborgsund Kommune	10	6	2	2	2
Haderslev Kommune	0	0	0	0	0
Halsnæs Kommune	8	5	4	1	0
Hedensted Kommune	3	1	1	0	0
Helsingør Kommune	3	0	0	0	0
Herlev Kommune	0	0	0	0	0
Herning Kommune	5	4	3	1	0
Hillerød Kommune	6	4	1	3	0
Hjørring Kommune	0	0	0	0	0
Holbæk Kommune	1	1	1	0	0
Holstebro Kommune	3	3	2	0	1
Horsens Kommune	1	1	0	1	0
Hvidovre Kommune	4	3	2	1	0
Høje-Taastrup Kommune	1	0	0	0	0
Hørsholm Kommune	2	2	1	1	0
Ikast-Brande Kommune	4	4	1	1	2
Ishøj Kommune	1	1	0	1	0
Jammerbugt Kommune	3	2	1	1	0
Kalundborg Kommune	12	10	7	3	0
Kerteminde Kommune	7	5	4	1	0
Kolding Kommune	1	0	0	0	0
Københavns Kommune	26	13	11	2	0
Køge Kommune	1	0	0	0	0
Langeland Kommune	0	0	0	0	0
Lejre Kommune	2	0	0	0	0
Lemvig Kommune	3	3	2	1	0
Lolland Kommune	7	4	3	0	1
Lyngby-Taarbæk Kommu- ne	0	0	0	0	0
Læsø Kommune	0	0	0	0	0
Mariagerfjord Kommune	0	0	0	0	0
Middelfart Kommune	1	1	1	0	0
Morsø Kommune	0	0	0	0	0
Norddjurs Kommune	1	1	1	0	0

Folkeskole Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandlede klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Nordfyns Kommune	3	1	0	0	1
Nyborg Kommune	0	0	0	0	0
Næstved Kommune	14	12	9	0	3
Odder Kommune	0	0	0	0	0
Odense Kommune	1	0	0	0	0
Odsherred Kommune	2	2	2	0	0
Randers Kommune	1	1	1	0	0
Rebild Kommune	0	0	0	0	0
Ringkøbing-Skjern Kom- mune	5	4	2	0	2
Ringsted Kommune	6	3	2	1	0
Roskilde Kommune	3	3	2	1	0
Rudersdal Kommune	3	2	0	2	0
Rødovre Kommune	0	0	0	0	0
Samsø Kommune	0	0	0	0	0
Silkeborg Kommune	2	2	0	1	1
Skanderborg Kommune	0	0	0	0	0
Skive Kommune	1	0	0	0	0
Slagelse Kommune	5	3	1	1	1
Solrød Kommune	1	0	0	0	0
Sorø Kommune	2	1	0	0	1
Stevns Kommune	1	1	1	0	0
Struer Kommune	4	2	2	0	0
Svendborg Kommune	1	0	0	0	0
Syddjurs Kommune	0	0	0	0	0
Sønderborg Kommune	1	1	0	1	0
Thisted Kommune	5	3	2	1	0
Tårnby Kommune	1	0	0	0	0
Tønder Kommune	1	1	0	0	1
Vallensbæk	0	0	0	0	0
Varde Kommune	5	4	2	1	1
Vejen Kommune	2	2	1	1	0
Vejle Kommune	1	1	1	0	0
Vesthimmerlands Kommu- ne	2	2	1	1	0

Følkeskole					
Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandlede klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Viborg Kommune	1	1	0	1	0
Vordingborg Kommune	1	0	0	0	0
Ærø Kommune	0	0	0	0	0
Total	273	183	116	47	20

BILAG 2

Kommuneoversigt STU-sager

STU Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandle- de klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Aabenraa Kommune	1	0	0	0	0
Aalborg Kommune	3	2	1	1	0
Aarhus Kommune	0	0	0	0	0
Albertslund Kommune	1	0	0	0	0
Allerød Kommune	0	0	0	0	0
Assens Kommune	1	1	1	0	0
Ballerup Kommune	0	0	0	0	0
Billund Kommune	0	0	0	0	0
Bornholms Regionskommune	0	0	0	0	0
Brøndby Kommune	0	0	0	0	0
Brønderslev Kommune	1	0	0	0	0
Dragør Kommune	1	0	0	0	0
Egedal Kommune	0	0	0	0	0
Esbjerg Kommune	1	1	0	1	0
Fanø Kommune	0	0	0	0	0
Faaborg-Midtfyn Kommune	0	0	0	0	0
Favrskov Kommune	1	0	0	0	0
Faxe Kommune	1	1	0	1	0
Fredensborg Kommune	0	0	0	0	0
Fredericia Kommune	2	2	0	0	2
Frederiksberg Kommune	1	1	0	1	0
Frederikshavn Kommune	0	0	0	0	0
Frederikssund Kommune	3	2	1	1	0
Furesø Kommune	0	0	0	0	0
Gentofte Kommune	0	0	0	0	0
Gladsaxe Kommune	8	6	2	4	0
Glostrup Kommune	0	0	0	0	0
Greve Kommune	0	0	0	0	0
Gribskov Kommune	2	2	0	1	1
Guldborgsund Kommune	1	0	0	0	0
Haderslev Kommune	0	0	0	0	0

STU Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandle- de klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Halsnæs Kommune	1	1	1	0	0
Hedensted Kommune	1	0	0	0	0
Helsingør Kommune	0	0	0	0	0
Herlev Kommune	2	2	1	1	0
Herning Kommune	0	0	0	0	0
Hillerød Kommune	0	0	0	0	0
Hjørring Kommune	1	0	0	0	0
Holbæk Kommune	3	3	2	0	1
Holstebro Kommune	1	1	0	0	1
Horsens Kommune	3	3	1	2	0
Hvidovre Kommune	0	0	0	0	0
Høje-Taastrup Kommune	0	0	0	0	0
Hørsholm Kommune	0	0	0	0	0
Ikast-Brande Kommune	0	0	0	0	0
Ishøj Kommune	0	0	0	0	0
Jammerbugt Kommune	0	0	0	0	0
Kalundborg Kommune	2	0	0	0	0
Kerteminde Kommune	0	0	0	0	0
Kolding Kommune	1	1	1	0	0
Københavns Kommune	3	2	2	0	0
Køge Kommune	2	2	0	2	0
Langeland Kommune	0	0	0	0	0
Lejre Kommune	3	3	0	3	0
Lemvig Kommune	1	0	0	0	0
Lolland Kommune	0	0	0	0	0
Lyngby-Taarbæk Kommune	0	0	0	0	0
Læsø Kommune	0	0	0	0	0
Mariagerfjord Kommune	1	1	0	1	0
Middelfart Kommune	1	1	1	0	0
Morsø Kommune	0	0	0	0	0
Norddjurs Kommune	1	0	0	0	0
Nordfyns Kommune	0	0	0	0	0
Nyborg Kommune	3	2	2	0	0
Næstved Kommune	0	0	0	0	0

STU Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandle- de klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Odder Kommune	0	0	0	0	0
Odense Kommune	6	3	3	0	0
Odsherred Kommune	0	0	0	0	0
Randers Kommune	2	1	0	1	0
Rebild Kommune	0	0	0	0	0
Ringkøbing-Skjern Kommu- ne	0	0	0	0	0
Ringsted Kommune	0	0	0	0	0
Roskilde Kommune	1	1	0	1	0
Rudersdal Kommune	3	3	1	2	0
Rødovre Kommune	0	0	0	0	0
Samsø Kommune	0	0	0	0	0
Silkeborg Kommune	0	0	0	0	0
Skanderborg Kommune	0	0	0	0	0
Skive Kommune	4	4	2	2	0
Slagelse Kommune	2	0	0	0	0
Solrød Kommune	0	0	0	0	0
Sorø Kommune	0	0	0	0	0
Stevns Kommune	0	0	0	0	0
Struer Kommune	0	0	0	0	0
Svendborg Kommune	4	2	2	0	0
Syddjurs Kommune	0	0	0	0	0
Sønderborg Kommune	2	2	2	0	0
Thisted Kommune	0	0	0	0	0
Tårnby Kommune	0	0	0	0	0
Tønder Kommune	6	5	2	3	0
Vallensbæk	0	0	0	0	0
Varde Kommune	0	0	0	0	0
Vejen Kommune	1	1	0	1	0
Vejle Kommune	0	0	0	0	0
Vesthimmerlands Kommune	0	0	0	0	0
Viborg Kommune	2	2	1	1	0
Vordingborg Kommune	4	2	2	0	0
Ærø Kommune	0	0	0	0	0

STU					
Kommune	Afsluttede klagesager	Realitetsbehandlede klagesager	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist
Total	95	66	31	30	5